LAISVĖ--LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 205 ★★★★ Šeštad., Spalio (Oct.) 17, 1953 Richmond Hill 19, N. Y. ★★★★ Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Visiems sunku.
Paryžiečio nuomonė.
"Bendras užpakalis."
Piktybės simbolis.
Gerai, kad skaito.
Parako bačka.
Rašo A. Bimba

Labai sunkiai einasi su Daily Workerio vajumi. Laikraščio išlaikymui reikia $50,000 aukų. Iki šiol laimėta tik apie 23 tūks. — dar trūksta 27 tūkstančių.

Atsiliepia reakcijos siautėjimas. Tačiau, kaip atrodo, pažangioji visuomenė sukels reikalaujamą sumą.

—:—

Daugeliui kam mūsų New Yorkas nepatinka. Mums gi nepatinka tie, kurie New Yorko negiria. . .

Juos visus gal bus praienkęs paryžietis architektas Jacques Greber. Ana diena išlipęs iš laivo jis suriko: **Tai pabaisa. Gal jį reikėtų atominės bombos pagalba nušluoti nuo žemės kamuolio!**

—:—

Skaičiau Naujienose ir skaičiau Drauge. Rašo apie "milžinišką" sueigą. Ji buvo surengta spalio 7d. Illinois Athletic klube pagerbimui A. Radžio, kuris lydėjo Kerstenę Europon ir prižadėjo parsivežti "išlaisvintą" Lietuvą.

Pagerbimą, matyt, ruošė A. L. Taryba. Buvo užkviesti ir dalyvavo pačios smarkiausios šiškos. Kalbėjo ir Šimutis, ir Grigaitis, ir Daužvardis, ir Dr. Biežis. Susirinko, girdi, ne tik lietuviškoji Chicagos smetona, bet ir kitatautiška.

Bet ar žinote, kiek poną Rudį pagerbti ir Lietuvą pasiimti susirinko žmonių? Naujienos pasako (Draugas nutylii): **keturiasdešimt.**

Dar gal nė tiek nebuvo.

Tai buvo "bendras frontas, kuriam Amerikos lietuvių visuomenė atsuko bendrą užpakalį!"

(Šitą frazę žodis žodin pasiskolinau iš Vienybės. Ji buvo, žinoma, pavartota kitam reikalui apibūdinti, bet labai atitinka anoms Chicagos bendrojo fronto suruoštoms pagerbtuvėms).

—:—

Pažangioji U. E. unija išleido brošiūrą "What is McCarthyism?" Man joje patinka sekamas pasakymas:

"McCarthyizmas yra daugiau negu asmuo. Tai yra simbolis, kaip buvo Hitleris simbolis, pavojaus mūsų visai demokratijai, nebent mes susivienysime jo nugalėjimui."

Jeigu Amerikos žmonės nenorės palaidoti demokratiją, jie turės susivienyti ir palaidoti mikartizmą.

—:—

Juozas Tysliava jau kelintu kartu išpeikia Petro Krapo poemą "Už tų sienų mūrų." Išpešioja iš jos vieną kitą eilutę ir liepia "pasiskaityti." Jose nesą jokios poezijos.

Gerai, kad Tysliava poemą skaito. Kadaise ir jis skaitėsi poetu. Gal būtų juomi pasilikęs, jeigu savo poetiškos sielos būtų nepaaukojęs smetoniniam velniui. Kaip tik Juozas pradėjo Vienybėje bosauti ir garbinti smetonizmą, visi jo poetiški gabumai ištirpo.

Ar Petro Krapo poema jam
(Tąsa 4—tam puslap.)

EISENHOWER TAIKSTOSI FARMERIAMS; ŽADA JIEMS NAUJĄ PLANĄ

Stengiasi patraukti jų balsus republikonams rinkimuose

Kansas City, Mo.—Prezidentas Eisenhoweris žadėjo pagaminti "naują, geresnį planą farmeriams paremti." Čia jis kalbėjo suvažiavimui Būsimųjų Amerikos Farmerių; sakė, jog po naujųjų metų įteiks tą planą šalies Kongresui.

Prezidentas kaltino infliaciją už farmerių vargus. Apgailestavo, kad kompanijos, supirkinėjančios farmų produktus, vis mažiau moka farmeriams, o farmeriai turi vis brangiau mokėti už perkamus iš miestų įrankius ir įvairius fabrikinius dirbinius.

Bet Eisenhoweris nutylėjo, kad jo valdžia padidino infliaciją, kuomet panaikino kainų kontrolę.

Su savo žadamu "nauju rimtu planu" prezidentas gerinosi farmeriams įvairiuose vidurvakarinių valstijų miestuose bei miesteliuose, kur tiktai buvo "sušvilpta" jo traukiniui stapteltėti.

Eisenhoweris stengėsi įgyti daugiau farmerių paramos republikonams kongresiniuose 1954 metų rinkimuose.

Republikonai jaučiasi nudiegti dabartiniais papildomaisiais rinkimais farmeriškoje Wisconsino valstijos apskrityje, kur dar pirmą kartą istorijoj demokratas išrinktas į Jungtinių Valstijų Kongresą.

SILPNA REPUBLIKONŲ PADĖTIS KONGRESE

Dabar republikonai turi tik keturiais daugiau kongresmanus, negu demokratai, Washingtone.

Šalies gi Senatas yra 48 demokratai, 47 republikonai ir vienas nepriklausomas.

Anglai-amerikonai uždarė slavų mokyklas Trieste

Triest. — Italai užpuolė slavų mokyklas Triesto mieste. Mokiniai gynėsi. Karinė anglų - amerikonų policija malšino riaušes ir uždarė slavų mokyklas.

Amerikos ambasadorė Italijoje "privirė košės" dėl Triesto

Triest. — Claire Boothe Luce, Amerikos ambasadorė Italijai, "privirė košės" Trieste, kaip rašo N. Y. World - Telegramo korespondentas R. H. Shackford. Tai Luce įpiršo savo planą Amerikai ir Anglijai — padalinti Triesto žemę tarp Italijos ir Jugoslavijos: pripažinti Triesto ruožtą A Italijai, o ruožtą B palikti Jugoslavijai.

Tas planas užkūrė riaušes Triesto žemėje tarp italų ir jugoslavų, sukeldamas karinius grūmojimus iš Jugoslavijos bei Italijos pusės.

Los Angeles. — Jimmy Boyd, 14 metų berniukas dainininkas, areštuotas už išprievartavimą 13 metų mergaitės.

Federacija kvočia unijistų pardaviką

New York.—Westchester apskrities Darbo Federacija pašaukė į kvotimus Ch. Johnsoną, Dailidžių Unijos atstovą. Reikalauja, kad jis pasiteisintų, kodėl priėmė $37,000 "dovanų" iš Yonkerio arklinių lenktyniu kompanijos.

Lenktynių biznis davė Johnsonui tą kyšį 1950 m., kad priverstų tuometinius streikierius susitaikyti su kompanija.

Izraeliečiai nušovė 32 Jordano arabus

Jeruzalė.—Jordanas kaltina Izraelio kariuomenę, kad ji užpuolė Kibyją, nušovė 32 Jordano arabus, sužeidė du ir sunaikino 39 namus.

Izraelio spauda praneša, kad buvo girdėt šaudymai linkui Kibyjos.

Ši įvykį tyrinėja paliaubinė Jungtinių Tautų komisija.

Neužilgo pasirodys ir spalvuota televizija

New York.—Pranešama, kad valdinė Susisiekimų Komisija Washingtone už keleto mėnesių jau duos leidimą pardavinėti publikai naujus televizijos aparatus, kurie savo programas rodys "natūralėmis" spalvomis.

Toks televizijos "setas" iš pradžios lėšuos $700 iki $1,000.

(Jau keletas metų, kai išrasta spalvinė televizija. Bet kompanijos dar gerai pelnėsi iš paprastos juodai-baltos-pilkos televizijos. Todėl jos paveikė valdžią iki šiol sulaikyti spalvinę televiziją.)

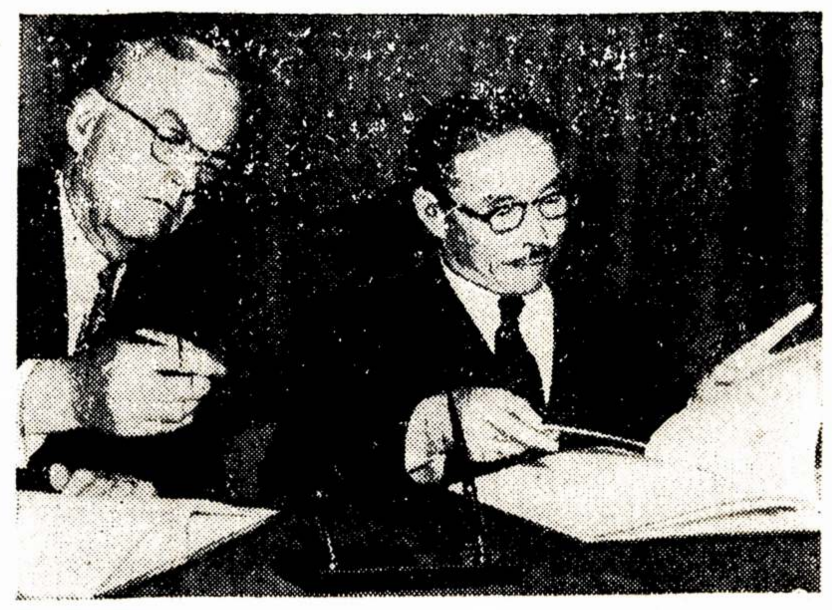

Valstybės sekretorius John Foster Dulles pasirašo bendrojo "apsigynimo" sutartį su Pietų Korėjos užrubežiams ministru Dr. Y. T. Pyun Washingtone įvykusiose apeigose.

ROSENBERGŲ NAŠLAIČIAI VEJAMI IŠ MOKYKLOS

Toms River, N. J. — Čionaitinė mokyklų valdyba nutarė pašalint iš pradinės mokyklos du našlaičius Rosenbergučius, Michaelį, 10 metų, ir Robertą, 6 metų. Jiedu yra sūnūs Juliaus ir Ethelės Rosenbergų, kuriuos federalė valdžia nužudė elektros kėdėje už vadinamą "suokalbiavimą išdavinėti Sovietams atominės Jungtinių Valstijų slaptybes."

Toms River "švietėjai" pasakoja, kad ir vietiniai vaikai beveik nesutelpą mokyklose. O tiedu našlaičiai yra atėjūnai iš New Yorko.

Rosenbergučius priglaudė jų giminės Bern Bachai, Toms River gyventojai.

Našlaičiai visaip niekinami kaip tariamų "išdavikų" vaikai.

O net ragangaudiškas New Yorko World - Telegram smerkia Toms River valdybą už "niekšišką elgimasi" link Rosenbergų našlaičių. Sako, "tai nežmoniškai žiaurus veiksmas prieš niekuo nekaltus vaikučius."

Maskvos spauda sako, Amerika privarė savo agentų tarp belaisvių

Maskva. — Sovietų spauda rašo, kad amerikonai pribruko specialių savo agentų į neva nenorinčių grįžti belaisvių stovyklas. Tie agentai grūmojimais verčia belaisvius kinus bei šiaurinius korėjiečius atsisakyti nuo grįžimo. Izviestija sako, jog Amerika sulaiko 100,000 belaisvių prieš jų valią.

Panmundžom, Korėja. — Daugelis vadinamų "nenorinčių grįžti" belaisvių, šiaurinių korėjiečių bei kinų, keikė atėjusius paaiškinti, kodėl jie turėtų grįžt namo. Kai kurie grūmojo Indijos kareiviams, belaisvių stovyklos sargams. Tūli kiti sėdėjimu streikavo, atsisakydami eiti paaiškinimų klausyti.

Automobiliai N. Y. per 7 mėnesius užmušė 1,203

Albany, N. Y. — Per 7 pirmuosius šių metų mėnesius automobiliai New Yorko valstijoje užmušė 1,203 žmones, tai 121 daugiau kaip per tą patį 1952 metų laikotarpį. O sužeidė 93,041, arba 2,523 daugiau negu pernai per tuos mėnesius.

ORAS. — **Smagi, nešalta giedra.**

Francūzai garsinasi "didžiausiu ofensyvu" prieš vietnamiečius

Hanoi, Indo-Kin.— Francūzai sakosi pradėję svarbiausią ofensyvą 8-nių metų kare prieš Vietnamo liaudininkus - komunistus. Stengiasi ypač sunaikinti liaudininkų amunicijos ir ginklų sandėlius.

Liaudininkus atakuoja francūzų lėktuvai, armija ir karo laivynas, ypač prie Raudonosios upės žiočių, kur yra didžiausi ryžių derliai. Francūzai pasakoja, kad išlipus iš laivų jų kariuomenė "užkirto tūkstančiam liaudininkų pasitraukimą bei pastiprinimų gavimą."

(Bet jau ne sykį pirmiau francūzai gyrėsi savo ofensyvais, iki pasirodė, kad Vietnamo liaudininkai juos sumuša.)

Nauji spėliojimai apie Sovietų H-bombas

Indianapolis, Ind.— Kongreso Atominės Jėgos Komisijos pirmininkas W. Sterling Cole, čia kalbėdamas Amerikiniam Legionui, pasakojo, kad "Sovietų Rusija pradėjo gaminti hydrogenines-pragarines bombas šimtais, o gal ir tūkstančiais."

Ankara. — Turkijos teismas tardo 167 įtariamus komunistus kaip valdžios priešus.

VIŠINSKIS ATMETA ANGLŲ-AMERIKONŲ PLANĄ DĖL TRIESTO

Reikalauja vykdyti nutarimus dėl Triesto žemės savistovumo

United Nations, N. Y. — Sovietų delegatas Andrius Višinskis užreiškė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai, jog Sovietų Sąjunga atmes bet kokius vakarų sprendimus dėl Triesto žemės, jeigu sprendimai bus padaryti be Sovietų dalyvavimo.

Višinskis smerkė Amerikos ir Anglijos planą, pagal kurį skaldoma Triesto žemė — jos A ruožtas skiriamas Italijai, o B ruožtas Jugoslavijai.

Jis reikalavo vykdyti pirmesnius nutarimus, kad visa Triesto žemė turi būti savistovus, nepriklausomas kraštas su tarptautiniu gubernatorium ir savo seimu.

Višinskis nurodė, jog taip buvo nutarta Amerikos, Sovietų Sąjungos, Anglijos ir Francijos taikos sutartyje su Italija. O 1947 metais ši nutarimą užgyrė Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, kuri prisiėmė sau atsakomybę, kad visa Triesto žemė būtų sudaryta į savistovią valstybę.

Višinskis įteikė Saugumo Tarybai rezoliuciją, reikalaudamas vykdyti tuos nutarimus.

Jisai smerkė Ameriką ir Angliją, kad jos pavertė Triesto žemės ruožtą A karinėmis savo oro jėgų ir laivynu stovyklomis, o dabar vėl laužo anuos nutarimus ir skiria ruožtą A Italijai kaip kariniam savo partneriui.

AMERIKOS DELEGATO ATSAKYMAS

Amerikos delegatas Henry Cabot Lodge atsiliepė, kad Višinskis "tik bando vandenį drumsti." Lodge tvirtino, kad pirmesnieji nutarimai dėl Triesto srities nepriklausomybės gal tikę tiktai anam laikui, o dabar jie "nusenę."

Amerikonai telkia sau šalininkus Saugumo Taryboje, kad atmestų Višinskio pasiūlymą.

Jersey City užgina "paleistuvišką" judį

Jersey City, N. J. — Miesto valdyba uždarė judamuosius paveikslus "The Moon Is Blue" kaip paleistuviškus. Patraukė teisman Warner-Stanley teatro vedėjus, kur tie judžiai buvo rodomi, nepaisant įsakymo sustabdyt juos.

Prieš "The Moon Is Blue" protestavo religinės katalikų ir kitų organizacijos. Šie judžiai jau pirmiau uždrausti Ohio, Mass., Maryland ir Kansas valstijose.

Višinskis dalyvavo jugoslavų pokilyje

New York. — Jugoslavijos užsienio reikalų ministras K. Popovič, delegatas Jungtinėms Tautoms, surengė pokilį įvairių kraštų diplomatams, dalyvaujantiems Jungtinių Tautų seime. Tarp kitų dalyvavo pokilyje ir Andrius Višinskis, Sovietų delegacijos vadovas.

Skaitlingas Eisenhowerio gimtadienio minėjmas

Hershey, Pa. — Republikonai antradienį čia surengė šaunią pramogą prezidentui Eisenhoweriui, minint jo 63 metų amžiaus sukaktį. Buvo sutelkta 15,000 žmonių dainuoti gimtadienio sveikinimus atvykusiam prezidentui. Eisenhoweris su žmona už tai nuoširdžiai dėkojo. Viso iškilmėn susirinko apie 30,000 žmonių.

6,400 republikonų tuo tarpu turėjo pietus cirko pastogėje, už kuriuos kiekvienas sumokėjo po $100 į Republikonų Partijos fondą.

Buenos Aires. — Argentinos valdžia skelbia, kad turi jau 13,379,000 gyventojų.

Naujas, pasakiškas McCarthy'o "svietkas"

New York. — Ragangaudis senatorius McCarthy pasigarsino, kad sužinojęs vokietį mokslininką, kuris galįs paliudyti, kaip komunistai iš karinės radarų laboratorijos Fort Monmouthe, N. J., perleidinėję Sovietams radarinius sekretus į Rytinę Vokietiją. McCarthy pasakoja, kad tas vokietys dirbęs sovietinėje radarų laboratorijoje Rytų Vokietijoje, bet paskui pabėgęs į Vakarų Vokietiją.

AMERIKONŲ KOMANDA NEGIRDĖJO APIE TOKĮ "SVIETKĄ"

Heidelberg, Vokietija. — Amerikonų komanda pareiškė, kad dar negirdėtas jai joks bėglys iš Rytinės Vokietijos, kuris turėtų žinių apie amerikinių sekretų išdavinėjimą Sovietams.

Amerikos oro jėgų žvalgyba Vakarinėje Vokietijoje labai nustebo, iš kur sen. McCarthy ištraukė tokį "svietką," apie kurį net kariniai jankių šnipai nieko negirdėjo.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y under the Act of March 3, 1879.

SMŪGIS

DEVINTAJAME Wisconsin valstijos kongresiniame distrikte praėjusį antradienį įvyko kongresmano rinkimai. Mat, praėjusiais metais išrinktasis kongresmanas Merlin Hull mirė, tai jo vieton turėjo būti išrinktas naujas.

Mirusis Hull buvo republikonas; bendrai šis distriktas praeityje visuomet išrinkdavo republikoną kongresmanu. Bet šiemet atsitiko kas tokio netikėto,—atsitiko tai, kad kongresmanu buvo išrinktas demokratas. Demokratas Lester Johnson gavo 27,795 balsų prieš republikono kandidato Arthur Padrutt 21,370.

Šiame distrikte gyvena daugiausiai farmeriai, bet yra ir darbininkų. Ir šis republikonų kandidato prakišimas rodo, jog farmeriai ir darbininkai nusivylė Eisenhowerio administracija. Nusivylė jie skaudžiai, todėl pasisakė už demokratus.

Nors netiesioginiai, tačiau šitie rinkimai užduoda smūgį ir senatoriui McCarthy, kuris pareina iš Wisconsino valstijos. Šitie rinkimai, kitais žodžiais, parodo, kad žmonės krypsta nuo republikonų, nieko gero Amerikos žmonėms nedavusių, nors daug žadėjo duoti.

KALTAS UŽ KITŲ GRIEKUS

TRIJŲ PULKININKŲ taryba atėmė iš leitenanto Milo J. Radulovich laipsnį. Kas tas leitenantas Radulovich?

Jis gyvena Michigan valstijoje. Jis buvo aviacijos lakūnas, o šiuo metu studijuoja meteorologiją Michigano universitete. Jis yra dviejų mažų vaikų tėvas.

Už ką gi jam leitenanto laipsnis buvo atimtas? Kodėl jis surastas negeru?

Todėl, kad leitenanto Radulovich'iaus tėvas (jau miręs) kadaise skaitė Daily Workerį, o jo sesuo kadaise dalyvavo streikuojančių darbininkų pikiete.

Už tėvo ir sesers "griekus" leitenantas Radulovich tapo nubaustas.

Tačiau, kaip pranešimai sako, Radulovich galėjo pasilikti armijoje, galėjo būti leitenantu, jei jis būtų atlikęs vieną "mažmožėlį,"—jei jis būtų liudijęs prieš savo seserį, kaip David Greenglass, pav., liudijo prieš savo seserį Ethelę Rosenbergienę! Radulovich galėjo iš savo bėdų išsilaisvinti, jei jis būtų pasmerkęs savo seserį ir savo mirusįjį tėvą. Bet leitenantas atsisakė tai padaryti. "Aš nesutikau su mano tėvo ir sesers galvosena, nusistatymu, bet visvien jie yra man artimi," sakė Radulovich.

Taigi matome, prie ko, kur einama. Jei tavo giminės galvoja ne taip, kaip vyriausybės organai nori, jei tu jų viešai nepasmerki, neišniekini, prieš juos atsisakai liudyti, tai ir tu negeras, netinkamas!

Gerai, kad CIO United Automobile Workers unijos sekretorius - iždininkas Emil Mazey ragina tos unijos narius siųsti protestus Washingtonan prieš šį armijos viršininkų žygį.

KAS NAUDOJA JĖGĄ IR PRIEVARTĄ?

SAMDYTOJŲ klasės spaudoje dažnai matome prikaišiojimus komunistams ir bendrai pažangiesiems žmonėms, būk jie stoją už naudojimą jėgos ir prievartos, būk jie nesiskaitą su demokratiniais procesais, būk jie laužą įstatymus, ir tt.

Bet kaipgi iš tikrųjų esama? Ką rodo gyvenimo faktai?

Paimkime Britų Guianą, kurioje neseniai Anglijos karo laivai "padarė tvarką." Tam kraštui Londono valdžia neseniai suteikė konstituciją ir pasakė: valdykitės pagal ją.

Einant šia konstitucija, įvyko rinkimai. Liaudies Progresyvė partija išrinko į seimą 18 savo deputatų. Viso seime buvo 24 deputatai, taigi Liaudies Progresyvė partija turėjo milžinišką daugumą.

Seimas sudarė vyriausybę. Ministrų pirmininku buvo pastatytas Dr. Cheddi Jagan, progresyvių partijos vadovas. Vyriausybė tuomet ėmėsi sudaryti naujus istatymus ir siūlyti juos seimui. Seimas priėmė vieną įstatymą darbo unijoms reguliuoti,—įstatymą daug maž panašų į Wagnerio įstatymą, priimtą Kongreso Roosevelto prezidentystės metu.

Cukraus plantacijų savininkai ir kiti samdytojai nusigando. Tuojau pradėjo šaukti: Dr. Cheddi Jagano valdžia yra komunistinė, ją reikią nuversti. Tuojau buvo kreiptasi į Londoną. Churchillas pasiuntė karo laivus, panaudojo viską, kad ši valdžia būtų nuversta. Na, ir ji buvo nuversta!

Taigi štai, kas naudoja jėgą ir prievartą!

Dabar Britų Guiana pergyvena žiaurų laikotarpį. Žmonės areštuojami, progresyvių partijos raštinėse ir jos veikėjų namuose daromos kratos. Išleistas įsakymas, draudžiąs streikus. Žodžiu, imperialistai, jėga ir prievarta nuvertę teisėtai išrinktą žmonių valdžią, dabar ten siautėja ir terorizuoja žmones.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

P. GRIGAIČIUI 70 METŲ AMŽIAUS

Pijui Grigaičiui šiemet sukanka 70 metų amžiaus. Ta proga tūlas J. Vlks Keleivyje parašė straipsnį po antrašte: "Didysis gyvenimo ir spaudos apžvalgininkas." Kam tas žodis "didysis," nežinome; matyt, jis pridėtas tam, kad atkreipti skaitytojo dėmesį.

Kokius gi nuopelnus straipsnio autorius pas tą didįjį jubiliatą suranda? Ogi štai jie:

"Visi jo rašyti straipsniai sako, kad Dr. Pijus Grigaitis yra mokslo vyras, nemėgstąs šunkeliais vaikštinėti; žinias jis semia iš pirmų ir rimtų šaltinių...

"Dr. Grigaitis yra bešalus spaudos bendradarbis... Štai Vakarų Vokietijos socialdemokratų užimtai pozicijai tarptautiniuose nudieniuose klausimuose, Dr. Grigaitis nepritaria ir atvirai apie tai dienrašty pasako..."

Ir tai Grigaitis, girdi, padaro, "pats būdamas socializmo šalininku."

Savo prakalbose jis "niekuomet lygsvaros nepraranda."

Mums rodosi, kad straipsnio autorius Grigaičio nepažįsta ir jo raštų neskaito. Nes, jei jis juos skaitytų, jei jis Grigaitį pažintų, taip nerašytų.

Nelaimė P. Grigaičio buvo ir tėbera tame, kad jis, kaip laikraštininkas, yra labai **subjektyvus.** Jis rašo ne tai, kas yra (ir bus), o tai, kaip jis mano, kad turėtų būti. Todėl, jei Grigaičiui nebūtų pavykę į savo "globą" pačiupti Naujienas, jis laikraštininku negalėtų būti. Bet kadangi jam "socialistiškai" pavyko Naujienas pasiimti, tai jis jose ir bosauja, ir rašo, ir bjauriai niekina tą, kas neina su juo.

P. Grigaitis—didelis plūdikas. Juk tai jis yra "šmoko" autorius. Jis neskūpi bjauraus žodžio savo oponentui; neturi jis argumentų, — koliojasi, tarytum tuo jis sukritikuotų savo oponento nuomonę. Rimtas, objektyvus laikraštininkas to nedaro.

Jis labai neapkenčia komunistų, neapkenčia Tarybų Sąjungos, na, tai ir rašo, — rašo dažnai kvailiausius niekalus, ko niekad mokslo vyras nedarytų, komunistams ir Tarybų Sąjungai "kritikuoti."

Kai 1917 metais Rusijoje įvyko Didžioji Spalio revoliucija, Grigaitis jai davė tik keletą savaičių gyvuoti, vėliau—keletą mėnesių.

Kai Vokietijoje buvo prezidentu išrinktas Ebertas, Grigaitis skelbė, jog ten pradedama vykdyti socializmas.

Kai 1941 metais Hitleris užpuolė Tarybų Sąjungą, Grigaitis pareiškė, jog Stalino vyriausybės dienos suskaitytos, jog Tarybų Sąjunga greit bus sunaikinta.

Tai tik keli pavyzdėliai tų nonsensų, kuriuos rašė, kuriuos pranašavo, anot J. Vlks, tasai "mokslo žmogus."

Nebuvo tos šlykštybės, nebuvo to melo, siųsto Tarybų Sąjungos adresu, kurio Grigaitis nebūtų pakartojęs savo laikrašty. Argi taip daro mokslo vyras, kuris nemėgsta "šunkeliais vaikštinėti"? Argi taip daro rimtas laikraštininkas, "didysis gyvenimo ir spaudos apžvalgininkas"?!

Kadaise Grigaitis buvo socialistas, užgyręs naudojima jėgos ir prievartos išnaudotojų klasei iš valdžios pašalinti; kadaise jis pasisakė prieš klerikalizmą ir fašizmą. Gi šiandien? Šiandien jis dirba išvien su klerikalais ir fašistais. Šiandien jis dirba išvien su karo troškėjais. O jeigu taip, tai pilnai suprantama, kodėl jis nepritaria Vakarų Vokietijos socialdemokratams. Jis nepritaria, jis smerkia visus kairuosius social-demokratus, nežiūrint, kur jie bebūtų. Jis taį daro dėl to, kad pats atsidūrė liaudies priešų eilėsna.

Jis užgiria tuos, kurie šnipinėja ir "liudija" prieš pažangiuosius žmones. Grigaitis, beje, pats "liudijo" prieš V. Andrulį.

Lai būva leistina paklausti p. J. Vlks: ar šitaip daro bent koks savigarbus mokslo žmogus, kuris nemėgsta šunkeliais vaikštinėti?

P. Grigaičio neapkenčia jo paties t. v. vienminčiai, buvę ir dar tebesą. Abejojame, ar velionis adv. Bagočius kada nors yra parašęs nors eilutę į P. Grigaičio leidžiamą ir redaguojamą laikraštį. Dr. A. Montvidas taipgi nuo jo seniai pabėgo.

Mes galime nesutikti su asmens, — bus jis laikraštininkas ar eilinis pilietis,--pažiūromis, tačiau mes visuomet galime surasti tam tikrais klausimais bendrą žodį. Su P. Grigaičiu—ne! O tai pareina iš to, kad jis eina šunkeliais, jis eina kartu su makartistais, su aršiausiais Amerikos žmonių laisvės priešais, smaugikais.

Jei P. Grigaitis būtų jaunesnis, gal atsirastų pas ką vilties, kad jis dar atžmonės, pasitaisys. Bet dabar...

DĖL KALBOS SUVIENODINIMO

Dr. J. Daugailis (kun. Prunskis) rašo Drauge:

"Besisielodami gimtosios kalbos išsaugojimu ir grynumu visada esame reikalingi aktyvios mūsu kalbininkų talkos. Tremtyje turime mūsų gabiausius, energingiausius kalbininkus, kurie, kiek salygos leidžia, gražiai reiškiasi savo knygomis, kalbos skyriais laikraščiuose ir tt. Bet tai vis daugiau ar mažiau — partizaniniai žygiai (kurių metu kartkartėmis net ir prieš kits kitą 'kulkomis' paleidžiamos, kurios užmuša bent gi koordinuota darba).

"Yra visa eilė kalbos dalykų dar neišspręstų. Rašyba pasilieka nesuvienodinta, vieni tekstai išeina viena rašyba, kiti — kita. Kaip orientuotis tremties jaunimui, kurį norime lietuviškos rašybos išmokyti? Net ir tokie netaip komplikuoti dalykai, kaip didžiųjų ir mažųjų raidžių rašymas, tebėra neišsprestas (pvz kaip prie pavadinimo rašyti "universitetas" — didžiąja ar mažąja; net kalbininkuose nėra vienodumo). Toliau— kasdien susiduriame su naujais vardais, terminais (pvz. koks pakaitalas 'ieep'ui'), kuriems reikia lietuviškų formų, o jų neturime, ir nėra, kas jas paruoštų.

"Labai pribrendęs laikas, kad susidarytų kalbininkų komisija, kuri būtų autoritetas kalbos klausimuose."

Abejojame, ar iš tų šiaudų bus grūdu. "Geriausieji kalbininkai" išleido "Lietuvių kalbos vadovą." Kai knyga dar nebuvo pasirodžiusi, buvo skelbta: dabar tai turėsime, sugryninsime, suvienodinsime rašybą. O kas atsitiko? "Vadovas" tik įnešė daugiau painiavų, daugiau negu jų buvo pirmiau. Kilo ginčai. Vieni "ekspertai" špygomis badė į pašones kitiems. Ir išėjo nei vienas nei du.

Kunigui Prunskiui kalbos, rašybos gryninimas, suvienodinimas nerūpi. Jo laikraštis nesidrovi naudoti rusiškus žodžius ten, kur galima naudoti lietuviškus. Pavyzdžiui, Draugas dar vis teberašo "kolchozai" vietoje **kolūkiai,** "sovietai," vietoje **tarybos,** ir tt. Kodėl gi nerašyti taip, kaip rašo Lietuvos spauda? Lietuvių rašyba, lietuvių kalba bus ne tokia, kokios nori Prunskiai ar jiems panašūs. Ji bus tokia, kokią naudoja ir naudos Lietuvos žmonės.

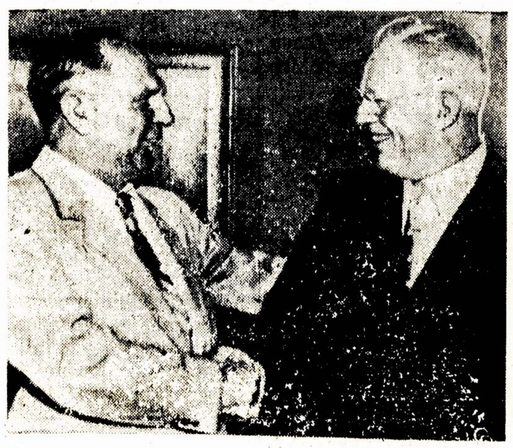

Kalifornijos gub. Warren prim išeidamas iš tų pareigų į J. V. Aukščiausio Teismo teisėją priima sveikinimą nuo savo pavaduotojo Goodwin Knight. Jisai užbaigs Warreno nepabaigtą tarnybos laiką.

Ex-kalinys sukolektavo sau $500,000 vardan detektyvų

Newark, N. J. — Paleistas iš kalėjimo Thomas H Bloom paskui per 5 metus apgavingai surinko sau pusę milijono dolerių. Pinigus kolektavo neva Labdaringajai Detektyvų Draugijai, kuriai pats nepriklausė. Už tai dabar areštuotas.

Caen, Francija.—Atplaukė du prekiniai Sovietų laivai, kurie gabens špižo krovinius iš čia į Leningradą.

Leitenantas Milo Radulovich, 26 metų, su žmona Nancy atvyksta į Selfridge Field, Mich. Jis atvyko į posėdį, kuriame nustatys, ar jis yra "pavojumi saugumui." Tokiu jį pavadino ir paragino atsistatydinti iš tarnybos orlaivyne makartiniai ragangaudžiai. Jį pradėjo persekioti už tai, kad jo tėvas kadaise skaitęs kairiųjų laikraštį, o jo sesuo pasirašiusi tūlas peticijas. CIO United Auto Workers pasižadėjo remti jo kovą už teisę pasilikti orlaivyne.

Ohio Progresyvių Partijos Viršininkų Pareiškimas

Ohio valstijos Progresyvių Partijos pirmininkė Pauline Taylor ir direktorius Don Rothenberg išleido bendrą sekamą pareiškimą:

"Ohio Progresyvių Partijos viršininkai yra griežtai priešingi Ohio Ne-Amerikinės Komisijos apklausinėjimui, prasidėjusiam Akrone antradienį, spalio 6. Mes esame priešingi ne vien Komisijos netikusiai tyrinėjimo metodui, bet ir tyrinėjimo tikmei. Komisija išėjo su McCarthy tyrinėjimo metodu, kuri jau yra sukėlusi pasipiktinimą tarpe padorių žmonių visur.

"Komisija pradėjo šį tyrinėjimą su ta priežastimi būk esąs pavojus Ohio valstijos saugumui nuo čia esamo didelio komunistų besidarbavimo. Vienok Komisija turėjo jau daug tyrinėjimų, bet ji dar nesudarė nė vieno žodžio, kuris rekorduotų, kad bent vienas Ohio žmogus būtų linkęs nuversti mūsų valdžią. Bet Komisija **turėjo** pasisekimo išmesti Toledo vadovaujantį negrą Miesto Tarybos narį iš jo tarnystės ir siekiasi sufabrikuoti sau daug publikacijos ant pirmutinių laikraščių puslapių, ir ji siekiasi persekioti bei prigązdinti Ohio žmones.

"Akrone tyrinėjimo tikslas yra aiškus, kad sudarytį pagrindo pervarymui Ohio naują minčių kontrolės įstatymą, HB 308. Šiam įstatymui yra priešingos visos padoresnės darbo, civilių ir bendrių organizacijos Ohio valstijoje, — tokie žymūs laikraščiai, kaip Cleveland Press ir Akron Beacon Journal, demokratų vadovybė abiejuose butuose ir pats gubernatorius. Bet nepaisant to viso, bilius praėjo vienu balsu virš gubernatoriaus veto ir įeis galion lapkričio 7. Baimė didėjančios opozicijos prieš tą įstatymą, Ne-Amerikinė Komisija su jos įprastu nepaisymu tiesos ar pasėkmių, kėsinasi sudaryti didelio komunizmo pavojaus baubą, kabantį virš mūsų Ohio valstijos.

"Myron Thomas, vienas iš pakviestųjų liudyti, yra Progresyvių Partijos valstijos direktorium laike Wallace rinkiminės veiklos 1948 metais. Thomaso prisirišimas prie darbo unijų, prie civilių teisių ir pasaulinės taikos yra gerai žinomas Akrone. Jis yra nenuilstantis darbuotojas ir jau užsipelnęs pagarbos nuo daugelio žmonių, įskaitant ir tuos, kurie nesutinka su jo politinėmis pažiūromis.

"Kaipo vadas Progresyvių Partijos, Thomas yra pareiškęs, kad labiausiai Ne-Amerikinis dokumentas šioje valstijoje yra balsavimų įstatymas. Jo pareiškimas yra šimtu nuošimčių teisingas todėl, kad tas įstatymas būtinai neprileidžia nepriklausomiems kandidatams ant prezidento nei suformavimui naujos politinės partijos.

"Thomas yra įsitikinęs, kad atominis karas gali būti prašalintas, kad mūsų šalis gali suteikti geru darbų visiems savo darbininkams taikos laiku, kaip ir karo laiku. Thomas yra dirbęs ir kalbėjęs viešai už tikrą lygybę visiems žmonėms, todėl, kad jis žino, jog nė vienas Amerikos žmogus neturės pilnos laisvės iki visi amerikonai nebus laisvi ir lygūs.

"Kiti iš pakviestųjų liudyti turi vieną bendrą dalyką — yra "kalti" už mąstymą palaikyti mūsų konstituciją gyvuojančiu dokumentu. Vienas papildęs "kriminalystę," pasmerkdamas sufrėmavimą negro Mississippi valstijos Willie McGhee. Dar kitas yra išbuvęs vadu darbo unijos per daugeli metų ir gelbėjęs aprūpinimu gerais kontraktais, kuriais dabar naudojasi tūkstančiai gumo darbininkų.

"Tie vyrai ir moterys yra pašventę savo gyvenimą padarymui Akrone geresne vieta gyvenimui. Jie nėra publikacijos ar garbės ieškotojai. Istorija jiems užrekorduos, kad jie yra tukščiausios rūšies Amerikos patrijotai, kurie iš lėto, bet nuolatos nešė tas idėjas, kurios padarė mūsų šalį garbinga.

"Mes reikalaujame Ohio Ne - Amerikinės Komisijos susipakuoti savo 'begus' ir 'stoolpigeons' ir apleisti Akroną. Jų čia niekas nepasiges." **J. N. S.**

LITERATŪRA IR MENAS

Apie meną, džiazą ir kitus galus

Gal gi aš ir pergreitai ir perkarštai pasveikinau Miss Helen Traubel už sukilimą prieš Metropolitan Opera House bosą Bing ir jo visą kietakaktišką sistemą. Bent jau taip nori mane įtikinti spalio 10 dienos Laisvės Meno ir Literatūros skyriuje *Neklasikas*. Deja, jo argumentai silpnoki, o vietomis dar ir klaidingi. Todėl ir aš tebesveikinu panelę Traubel.

Savo gana aitriose pastabose Neklasikas sumaišo su sieraja žeme ne tik panelę Traubel, kuri, pasak jo, "nueidama iš operos į kabaretus, padarė žingsnį ne aukštyn, bet žemyn" ir nusivijo paskui doleri, bet taipgi tuos visokius naktinius klubus-kabaretus ir visą patį džiazą. Joks amerikoniškas džiazas nieko bendro neturi su jokia "švaria, pagarbia liaudies muzika".

Su šiuo posmu ir pradėkime. Neklasikas, reikia pripažinti, nėra vienas taip visiškai pasmerkti ir atmesti visą ir visokia "džiaziška kakofoniją". Argi tai muzika, argi tai menas!

Bet taipgi negalima praeiti nepabrėžus, jog jis tik garsiai ir atvirai pademonstruoja savo atsilikimą nuo pažangiosios Amerikos visuomenės supratimo apie Amerikos "švarią, pagarbią liaudies muziką". Berods prieš porą metų pažangiojoje amerikinėje spaudoje buvo daug diskusijų apie džiazą. Susidarė bendroji išvada, jog džiazas priklauso liaudiškosios muzikos sričiai. Kaip ir kur jis yra panaudojamas ar išnaudojamas, jau čia kitas klausimas. Juk taip pat labai dažnai ir kitos meninės vertybės būna mūsų šalyje pavartojamos dolerio darymui, dolerio garbinimui, žmonių gadinimui. Bet dar nereiškia, jog mes turime peklon pasiųsti visas tas vertybes.

Praėjusią žiemą Kultūriniame Centre turėjome įdomią paskaitą apie džiazą ir džiazinę muziką. Ją mums patiekė mūsų gabioji menininkė Mildred Stensler. Daugelis kitų dalyvavo diskusijose. Gaila, kad Neklasiko ten nemačiau. Mildred džiazo nenumetė į gurbą. Ji džiazą vertino teigiamai ir priskaitė liaudies muzikos sričiai. Man jos išvedžiojimai patiko. Buvo, žinoma, ir tokių, kurie laikėsi "neklasiškos" pozicijos ir džiazą taip pat perdėm pasmerkė,— nepripažino nei muzika, nei menu. Įdomu buvo ir tas, kad džiazą teigiamai vertino jaunosios kartos dalyviai, o jį smerkė senosios kartos draugai.

Tiek ir užteks apie džiazą bei "džiaziška kakofoniją." Dabar apie tuos "klubus" ir "kabaretus". Prisipažinsiu (ir tuomi nesididžiuoju, tikėkite man), nesu buvęs užklydęs į nė vieną iš jų,— kur pilna "turtingų nuotikių ieškotojų, aferistų, kekšių, raketierių ir kitų tokių, kuriems doleriai į kišenes plaukia be jokio darbo, ir kurie tuos dolerius gali saujomis be atodairos mėtyti". Bet žinau ir gerai pažįstu visą eilę gerų draugų, pažangių žmonių, netaip jau turtingų mano kolegų, kurie yra nekartą užklydę į tokius "naktinius kavuarus". Ir dedu visą dolerį prieš vieną nikelį, kad ir mūsusis Neklasikas yra savo jau gana ilgame gyvenime ne kartą tuose kavuaruose su tais "naktiniais paukščiais" pabuvęs. Neklysiu pasakęs, jog ten, apart kitko, ir toji "džiaziška kakofonija" suteikė jam nemažai malonumo.

Klubų, kabaretų, naktinių kavuarų yra nemažai visuose Amerikos didmiesčiuose. Tai faktas. Nereikėtų, man rodosi, taip jau beribiškai pasmerkti visus, kurie ima ir ten užklysta. Neigi, tikiu, ten jau nieko meniškesnio ir geresnio niekas neras už "kakofoniją". Nebūkime tokiais jau "šventaisiais" ir visas tų "raketierių" ir "aferistų" linksmintojas savo balsu kekšėmis skaityti. Juk ne visos jos tokiomis yra.

Pagaliau apie pačią Miss Helen Traubel. Man ji patiko, man patiko jos pareiškimas, jos viešai paskelbtos savokos apie meną, apie dailę. Nesinori tikėti, kad ji į kokį ten kabaretą dainuoti nuėjo grynai doleriniais išrokavimais. Neigi, man atrodo, ji ten "raketerius" ir "aferistus" linksmino "džiaziška kakofonija." Ji savo pareiškime sako, kad ji sutiko ten dainuoti tiktai savomis sąlygomis, tai yra, dainavo tai, ką ji pati norėjo dainuoti, o ne tą, ką savininkai jai pakišo. Ji pastatė klausimą aiškiai ir griežtai: Argi tik Metropolitan Opera House tesiranda menas? Prašau, štai jos pačios žodžiai:

"To assert that art can be found in the Metropolitan Opera House but not in a night club is rank snobbery that underrates both the taste of the American public and the talents of its composers.

"I love the songs of Gershwin, Handy, Kern, Rodgers, Berlin and other great American composers. I am glad to be able to sing them. Since I cannot sing them at the Metropolitan, I am singing them at night clubs—and I am happy to have found that night club audiences are enthusiastically accepting me on my own terms."

Neatrodo, bent man, kad šitą artistę užsiimdinėtu kokia ten "kakofonija".

Nežinau, kaip Neklasikas iš mano krislų apie Miss Traubel sukilimą išvedė, kad aš "binginiais nonsensais" pavadinau operą ir klasikinę muziką. Berods buvo aiškiai pasakyta, jog "binginiais nonsensais" aš laikau Metropolitan Opera House gerai (riebiai) apmokamo boso Bing teigimą, kad Metropolitan Opera House dainininkui yra pasižeminimas kur kitur (kad ir tokiuose naktiniuose klubuose) dainuoti, kad tiktai opera yra muzika ir kad tiktai Metropolitan Opera Housėje randasi tikrasis menas. Operas aš mėgstu, labai mėgstu. Nepraleidžiu sezono nepamatęs-neišgirdes poros ar trejeto operų toje pačioje Metropolitan Opera Housėje. Bet tai tikras nonsensas, tikra "kakofonija" tik klasikinę muziką garbinti.

Metropolitan Opera House kietakakčiai turi pasivergę daugybę puikių, gabių, geniališkų talentų. Be Bing leidimo ir užgyrimo tie talentai negali niekur pasirodyti. Taip nustato pasirašytas kontraktas.

Prieš šitą begėdišką dvasinį ir talentinį pavergimą (ne dolerinį, nes Metropolitan House trustas savo žvaigždėms gerai apmoka), kol kas taip aiškiai ir griežtai sukilo tiktai Miss Helen Traubel. Garbė jai. Štai kodėl aš taip entuziastiškai (gal perdaug entuziastiškai, už tai atsiprašau), nusiėmiau kepurę ir savo nelaiminguose krisluose sušukau: "Valio!" Esu smarkiai nusivylęs tik tuo, tačiau, kad mano labai didžiai gerbiamas Neklasikas mano pėdomis nepasekė ir savo kepurės nė nepajudino.

A. B.

Krilovas.

Kiaulė po ąžuolu

Po ąžuolu sykį degloji begėdė
Nukritusių gilių taip daug prisiėdė,
Kad kniubo ant vietos ir užknarkė garsiai.
Kiek reikiant pramigo ir stvėrėsi narsiai
To ąžuolo pačio šaknis tuoj knaisyti.

"Na, tik savo šnipą gali suvaldyt!
Juk ąžuols išdžiūt gal! Palauk darius nieką!"
Iš medžio viršūnės ją varnas taip barė.

"Na, tai tegul džiūsta! Tai didelė baimė!
Kad augtų nors gilės, tai būtų man laimė.
Ant galo nė vienas te ąžuols nelieko,
Delto neraudosiu!" Tada ąžuols tarė:

"O tu besarmate!
Ir kas gi tai matė
Tokius niekus pliaukšti?
Kad šnipą galėtum pakelti į aukštį,
Ant manęs giles tu tikrai pamatytum
Ir nereikalingai manęs nekankintum."

-:-

Ir nuo prasčiokių išgirsti tenka
Kiauliška tokį mokslo peikimą.
O jie pražiopso dalyką menką:
Kad iš to mokslo naudą sau ima.

Vertė *Dr. Vincas Kudirka.*

Pastatytas veikalas apie Rosenbergus

Du anglai rašytojai sukūrė dramą, pavadintą "The Rosenbergs." Tai trijų veiksmų veikalas, liečiąs Juliaus ir Ethelės Rosenbergų gyvenimą, teismą ir kovą dėl Rosenbergų išgelbėjimo.

"The Rosenbergs" buvo pastatytas š. m. rugsėjo 27 d. teatre Unity, Londone, ir drama susilaukė gražių atgarsių.

Amerikinio savaitraščio "National Guardian" korespondentė Ursula Wassermann rašo, kad pastatymas turėjo didžiulio pasisekimo.

Pirmajame veiksme parodoma Rosenbergų, Greenglass, Sobell svarbesnieji gyvenimo ir charakterių bruožai. Antrajame akte vaizduojamas jų teismas, o trečiajame veiksme — kova dėl Rosenbergų gyvybės išgelbėjimo.

Paskutinė scena vaizduoja kalėjimo mirties kamerą, kuriame Rosenbergai rašo savo vaikams paskutinį laišką. Ši scena, žymi korespondentė, nepaprastai dramatiška.

Celia Prendergast vaidino Ethelės rolę, o Ron Barron — Juliaus Rosenbergo. Advokato Bloch'o rolę atliko David Abrahams.

Paul Robeson tebėra boikotuojamas

Patsai žymiausias šių dienų dainininkas visame pasaulyje, Paul Robeson, aną dieną pasakė:

— Nepaisau, kas vyksta Town Hall ar Carnegie Hall, nes mano pagrindas yra negrų bažnyčia.

Kodėl jis taip sakė?

Todėl, kad šiandien didžiųjų salių savininkai atsisako Paul Robesono koncertams išnuomuoti sales. O kai kur jis jas ir gauna, tai makartistai organizuoja gaujas jo koncertams ardyti, einantiems į jo koncertus žmonėms pulti. Dainininkas norėtų vykti į užsienį, kur jis kviečiamas dainuoti, bet vyriausybė atsisako išduoti jam pasą!

Už ką gi valdančioji klasė ant šito žymaus artisto taip supyko? Už tai, kad jis 1949 metais ragino negrus neremti tų, kurie ruošia naują karą.

Dėl to dainininkas šiuo metu dainuoja negrų bažnytinėse salėse, kur jis yra mielai primamas.

TRUMPAI

Sekamasiais metais sukaks 50 metų nuo to laiko, kai Lietuvoje buvo atgauta lietuviška spauda. Tasai įvykis bus ryškiai atžymėtas visoje Lietuvoje. Ir mes turėsime ruoštis jam atžymėti.

-:- -:-

Phillip Bonosky, lietuvių kilmės amerikietis, parašė novelę "Burning Valley", kuri išeis iš spaudos lapkričio mėnesį. Ligi šiol Bonosky rašė trumpus apsakymus bei raportažus. Neseniai buvo išleista jo knyga apie Detroito automobilių pramonės darbininkų kovą dėl unijos įkūrimo, pavadinta: "Brother Bill McKie."

-:- -:-

Worcesterio Aido Choras uoliai ruošiasi Laisvės metiniam koncertui, kuriame jis dalyvaus lapkričio 8 d., Richmond Hill, N. Y. Chorą vadovauja žymusis muzikas, *Jonas Dirvelis.*

-:- -:-

Katrinai Petrikienei pagerbti bankietas įvyks spalio 25 dieną Lietuvių Kultūriniame Centre, Richmond Hill, N. Y. K. Petrikienė yra ne tik visuomenininkė, o ir uoli menininkų rėmėja. Jai šiemet sukanka 60 metų amžiaus. Bus puiki meninė programa.

-:- -:-

Neseniai New Yorke buvo pradėtas rodyti scenos "veikalas" "A Red Raibow." Po savaitės laiko jis užsidarė, nes nebuvo žiūrėtojų. Kodėl? Todėl, kad "A Red Rainbow" buvo žiauriai nukreiptas prieš prezidentą F. D. Rooseveltą. "Veikale" tarp kitko buvo kaltinamas Rooseveltas už išdavimą atominių paslapčių Tarybų Sąjungai. Taigi reakcininkams šiuo kartu nepavyko.

-:- -:-

Lenkija gavo iš Čechoslovakijos Koperniko originalį rankraštį lotynų kalboje, — "De Revolutionibus Orbium Coelestium Libri VI," — išbuvusį Čechoslovakijoje per 400 metų. Šis brangus dokumentas yra Tautos muziejuje Varšavoje.

Šiemet sukako 410 metų nuo Koperniko mirties. Tasai įvykis buvo iškilmingai atžymėtas visoje Lenkijoje.

K. Stanislovaitienė dailės parodoje

Connecticut valstijos artistai ir rašytojai Bethlehem Fair patalpose, Waterburyje, suruošė iš eilės ketvirtąją dailės parodą, kurioje dalyvavo ir lietuviams gerai žinoma visuomenininkė ir dailininkė Kristyna Stanislovaitienė (Staneslow).

Iš viso parodoje dalyvavo 40 dailininkų su 149 darbais-kūriniais.

Mums smagu pažymėti tai, kad Kristyna Stanislovaitienė parodoje laimėjo net penkias premijas; ji buvo išstačiusi aštuonius savo kūrinius.

Waterburio spauda rašo, jog šių metų dailės paroda visais požvilgiais buvo labai sėkminga.

Įdomi dailininkų darbų paroda Kaune

KAUNAS. Dailės muziejuje įvyko Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno filialo dailininkų darbų paroda. Joje dalyvauja 52 Kauno dailininkai. Buvo eksponuota daugiau kaip 300 tapybos, skulptūros, grafikos bei taikomosios ir dekoratyvinės dailės kūrinių.

Pažymėtini yra tapytojų M. Račkauskaitės-Cvirkienės, Rickevičienės, R. Kalpoko — Šoferio Zabuko— J. Šileikos — L. Tolstojaus nutapyti portretai. Visą eilę naujų peizažų parodai pateikė A. Žmuidzinavičius. Seniausias amžiumi respublikos dailininkas Z. Petravičius, o taip pat J. Buračas sukūrė keliolika kūrinių pramonine ir kolūkine tematika.

Parodoje eksponuota skulptoriaus P. Rimšos medalijonas — "Mano kūrybinė atskaita", H. Rudzinsko terakatinis darbas — "Kolūkio talkininkė". Įdomią mozaiką — "Kompozitorius J. Gruodis" sukūrė dailininkas B. Klova.

Turtingai atstovauta parodoje taikomoji ir dekoratyvinė dailė: keramika, tekstilė, metalas ir pan. Pažymėtini A. Mironaitės audinių pavyzdžiai, V. Manomaičio, E. Tulevičiutės, V. Miknevičiaus smulkiosios keramikos kūriniai. Ypač įdomūs yra kolektyviškai sukurtas skulptoriaus V. Palio ir keramiko Steponavičiaus bareljefas, o taip pat V. Miknevičiaus ir B. Zalenco keramikinis pano— "Kiaulininkė".

Pirmoji pokariniais metais Kauno dailininkų paroda sulaukė didelio žmonių susidomėjimo ir buvo gausiai lankoma.

Dailininkas *Pr. Gudynas.*

Edmundas Steponaitis

Baigiasi rugsėjis

Baigias rugsėjis... Lapai nuvyto.
Dangų suspaudė miglų sparnai.
Žemę nuo ryto lanko vien vėjas,
Saulė aptingus šviečia šaltai.

Ore begirdis kregždžių gyvumas.
Būriais sulėkę tarias garnai...
Vysta ramumas. Spindžias mūs širdys:
Kažin ko liūdno lauk nuolankiai...

Vakaras... Tylu... Skaistus mėnulis
Nemunu plaukia žvaigždžių keliais.
Bangos ramutės vos vos pakyla
Vėjo dvelkimo juoksmais tyliais.

Lyg sesuo brolį, debesys gaudos,
Pinas sidabro aiškia šviesa,
Narsto ir maudos miglose toli,
Apvainikuotos skaisčia varsa.

Tolstojaus tėviškėje

Kaip galinga uola pasaulinėje literatūroje stovi genijus Levas Tolstojus. Nepalyginamam žodžio menininkui-realistui gili meilė puoselėjama ir lietuvių liaudyje. Iš "Karo ir taikos" mes pažinome, dar jauni būdami, rusų liaudies nenugalimumą, jos nepalyginamą humaniškumą. Iš "Chadži-Murato" mes išskaitėme rusų liaudies meilę kitoms tautoms ir neapykantą tų tautų pavergėjams. Iš "Prisikėlimo" mes supratome rusų darbo žmonių kovą prieš baudžiavinius engėjus, pajutome nenugalimą rusų revoliucijos jėgą. Nuostabiai blaivus realizmas ir giliausias žmogaus sielos pažinimas — štai kas ypatingai žavėjo ir traukė Levo Tolstojaus kūryboje.

Kai fašistinis priešas veržėsi į mūsų šalį, jo barbariška letena atsidūrė ir Jasnoje Polianoje.

Hitleriniams barbarams nebuvo lemta ilgai siautėti Levo Tolstojaus tėviškė-

(Tąsa 4-tam pusl.)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Kolūkių tvenkiniuose

NAUJOJI VILNIA. —Priešakiniuose rajono kolūkiuose didelis dėmesys skiriamas pagalbinių ūkio šakų išvystymui, tame tarpe žuvininkystei. Šiomis dienomis "Pergalės" kolūkyje pradėtas žuvies gaudymas tvenkiniuose. Artelės žvejai jau sugavo pirmuosius centnerius veidrodinių karpių. Šiemet iš žuvininkystės numatoma turėti tris kartus daugiau pajamų, negu pernai.

Pradedant mokslo metus.

Vilniaus rajone pasiruošta naujiems mokslo metams partinio švietimo tinkle. Čia pagadeda darbą 18 politinės mokyklos ir rateliai, kuriuose kels savo idėjinį-politinį lygį 786 žmonės, 28 politinės mokyklos ir rateliai sudaryti kolūkiuose.

Rajone parinkti ir dirbs 67 propagandistai iš labiausiai paruoštų teoriniu atžvilgiu komunistų. Propagandistų tarpe — 14 žmonių, baigusių aukštąsias mokyklas ir rajono partinę mokyklą.

Rajono partinė biblioteka sudarė paskaitų, konsultacijų ir seminarų planą į pagalbą propagandistams ir konsultantams.

L. Dubauskas.

Įvykdytas dešimties mėnesių gamybinis planas

ŠILUTĖ. —Vietinė lentpiūvė baigė 10 mėnesių bendros produkcijos gamybos planą. Daugiau kaip ūž 100 tūkstančių rublių produkcijos pagaminta iš atliekų.

Lentpiūvės kolektyvas įsipareigojo šių metų gamybos planą įvykdyti iki Spalio socialistinės revoliucijos 36-ųjų metinių ir 7 procentais sumažinti gaminių savikainą.

Naujų modelių baldai

KAUNAS. — Siekdamas patenkinti vartotojų poreikius, "Raudnosios žvaigždės" baldų fabrikas išplečia išleidžiamosios produkcijos asortimentą. Anksčiau čia daugumoje buvo gaminami baldai darbo kabinetams. Šiuo metu įmonėje įsisavinama naujų modelių baldų gamyba. Naujieji baldai skirti gyvenamiesiems kambariams apstatyti. Tai — kambariniai stalai, spintos knygoms, lovos ir t. t.

Naujos kaimo bibliotekos

PABRADĖ. —Kolūkyje "Iljičiaus priesaikai" atidaryta nauja biblioteka. Joje yra daugiau kaip 1,500 tomų literatūros įvairiomis kalbomis.

Įrengiamos patalpos bibliotekai Alkūnų kaime. Ši biblioteka bus atidaryta spalio mėnesį.

Ši graži mergelė irgi yra karalienė — spanguolių karalienė iš Cape Cod. Nežiūrint aukšto titulo, ji nenorėjusi, kad jos vardą garsintų.

A. Čechovas

Vaistas nuo girtavimo

Į miestą D. pirmos klasės vagono atskiroje kupėje atvažiavo gastroliuoti žinomas deklamatorius ir komikas p. Feniksovas Dikobrazovas 2-is. Visi, pasitikę jį stotyje, žinojo, kad pirmosios klasės bilietas buvo nupirktas "forso dėlei" tik priešpaskutinėje stotyje, o ligi tos vietos garsenybė važiavo trečiąja klase: visi matė, kad, nežiūrint į šaltą rudens metą, garsenybė buvo tik su vasariniu apsiaustėliu ir nudėvėta katinaičio kepurėle, bet vis dėlto, kai iš vagono pasirodė tamsmėlė, miegūsta Dikobrazovo 2-jo fizionomija, visi pajuto kažkokį virpulį ir troškimą su juo susipažinti. Antrepreneris Počečiujevas, rusų papročiu, triskart pabučiavo atvykusį ir nusivežė jį į savo butą.

Garsenybė turėjo pradėti vaidinti po dviejų dienų, bet likimas nulėmė kitaip; prieš vieną dieną ligi vaidinimo įbėgo į teatro kasą išblyškęs, pasišiaušęs antrepreneris ir pranešė, kad Dikobrazovas 2-is negali vaidinti.

— Negali! — pareiškė Počečiujevas, tverdamasis už plaukų. — Kaip tai jums atrodo? Mėnesį, visą mėnesį spausdinome didžiulėmis raidėmis, kad pas mus bus Dikobrazovas, gyrėmės, iš kailio nėrėmės, paėmėme abonentinius pinigus, ir staiga tokia niekšybė! A? Nagi už tai pakarti maža!

— Bet koks reikalas? Kas nutiko?

— Ėmė gerti prakeiktasis!

— Didelis čia daiktas! Išsimiegos.

— Greičiau nusprogs, negu išsimiegos! Aš jį dar Maskvoje pažinojau: kai pradeda degtinę lakti, tai paskui du mėnesiu laką be atvangos. Tai liga! Girtavimo liga! Ne, tokia jau mano laimė! Ir kodėl aš toks nelaimingas! Ir į ką aš, prakeiktas, tokis nelaimingas apsigimiau! Už ką... už ką ant mano galvos visą gyvenimą kabo dangaus prakeikimas? (Počečiujevas— tragikas ir iš profesijos, ir iš prigimties: stiprūs posakiai, lydimi mušimosi kumščiu į krūtinę, jam labai pritiko). Ir koks aš šlykštus, niekšas ir niekingas, vergiškai kišdamas galvą likimo smūgiams. Ar negarbingiau būtų vieną ir paskutinį kartą baigti negarbingą Makaro rolę, ant kurio galvos visos bėdos griūva, ir paleisti sau kulką į kaktą? Ko gi aš laukiu? Dieve, ko aš laukiu?

Počečiujevas užsidengė delnais veidą ir nusigręžė į langą. Kasoje, be kasininko, buvo daug artistų ir teatralų, ir todėl netrūko patarimų, raminimų ir vilčių; bet visa tai buvo tik filosofavimas arba pranašavimas; toliau "tuštybių tuštybės", "spiaukite" ir "o gal" niekas nenuėjo. Vienas tik kasininkas, storulis, išpurpęs žmogus, pažiūrėjo į reikalą iš esmės.

— O jūs, Proklai Lvovičiau, — tarė jis, — pabandykite jį gydyti.

— Gėrimo ligos joks velnias neišgydys.

— Nekalbėkite. Mūsų kirpėjas puikiai gydo nuo gėrimo ligos. Pas jį visas miestas gydosi.

Počečiujevas pradžiugo, kad yra galimybė nors už šiaudelio nusigriebti, ir jau po kokių penkių minučių prieš jį stovėjo teatro kirpėjas Fiodoras Grebeškovas. Įsivaizduokite sau aukštą, prakaulę žmogystą įdubusiomis akimis, ilga, reta barzda su griaučiais, kuriuos privertė judėti sraigtais ir spyruoklėmis, aprenkite žmogystą visai nudėvėta, juoda eilute, ir jūs gausite Grebeškovo portretą.

— Sveikas, Fedia! — kreipėsi į jį Počečiujevas. — Aš girdėjau, draugužėli, kad tu šitąjį... nuo gėrimo ligos gydai. Padaryk malonę ne iš baimės, bet iš meilės, išgydyk tu Dikobrazovą! Juk, žinai, pradėjo gerti!

— Ma jį dievai, — skurdžiai prabilo bosu Grebeškovas. — Artistus, kurie paprastesni, pirklius ir valdininkus aš iš tikrųjų gydau, o čia juk garsenybė, visoj Rusijoj žinomas!

— Na tai kas gi?

— Norint gėrimo ligą iš jo išginti, reikia visuose jo organuose ir kūno sąnariuose padaryti perversmą. Aš padarysiu jame perversmą, o jis pasveiks ir užsigaus... "Kaip tu drįsai, pasakys, šunie, mano veidą liesti?" žinome mes tuos garsenybes!

— Ne, ne... neišsisukinėk, brolužėli! Turi vardą — parodyk ir darbą! Dėkis kepurę, einam!

Kai po ketvirčio valandos Grebeškovas įėjo į Dikobrazovo kambarį, garsenybė gulėjo savo lovoje ir piktai žiūrėjo į kabančią lempą. Lempa ramiai kabėjo, bet Dikobrazovas 2-is, neatitraukdamas akių, žiūrėjo į ją ir murmėjo:

— Tu man suksies! Aš tau, prakeiktoji, parodysiu, kaip suktis! Sudaužiau grafiną, ir tave sudaužysiu, šit pamatysi! O-o-o... ir lubos sukasi... Suprantu: sąmokslas! Bet lempa, lempa! Mažesnė už visus, biaurybė, o smarkiausiai sukasi! Nagi palauk!...

Komikas atsikėlė ir, tempdamas paskui save paklodę, versdamas nuo stalelio stiklines ir svyruodamas, nuėjo prie lempos, bet pusiaukelėj atsimušė į kažką aukštą, kaulingą...

— Kas čia!? — subliovė jis, vedžiodamas paklaikusiomis akimis. — Kas tu? Iš kur tu? A?

— O šit aš tau parodysiu, kas aš... Eik į lovą!

Ir nelaukdamas, kada komikas atsiguls į lovą, Grebeškovas užsimojo ir taukštelėjo jam kumščiu per pakaušį su tokia jėga, kad tas kulverskiais nulėkė į patalą. Komiko, matyt, ligi šiol niekuomet niekas nemušė, nes jis, nežiūrint į tai, kad buvo gerokai įgėręs, pažiūrėjo į Grebeškovą nustebęs ir net susidomėjęs.

— Tu... tu užgavai? Pa... palauk, tu užgavai?

— Užgavau. Argi dar nori?

Ir kirpėjas dar kartą smogė Dikobrazovui į dantis. Nežinau, kas čia paveikė, ar stiprūs smūgiai, ar pojūčių naujumas, bet tik komiko akys nustojo klydinėjusios ir jose sumirgėjo kažkas protinga. Jis pašoko, ir ne tiek su pagieža, kiek su smalsumu įsižiūrėjo į išblyškusį Grebeškovo veidą ir į nešvarų jo surdutą.

— Tu... tu mušies? — sumurmėjo jis. — Tu... tu drįsti?

— Tylėk!

Ir vėl smūgis į veidą. Apdujęs komikas buvo bepradedąs gintis, bet Grebeškovas viena ranka suspaudė jam krūtinę, kita ėmė talžyti per fizionomiją.

— Ne taip smarkiai! Ne taip smarkiai! — prašneko iš kito kambario Počečiujevas. — Ne taip smarkiai, Fedenka!

—Nieko, Proklai Lvovičiau! Patys paskui dėkosite!

—Vis dėlto tu švelniau! — kalbėjo verksmingu balsu Počečiujevas, žvilgčiodamas į komiko kambarį. — Tau tai nieko, o man šiurpas per kūną eina. Tu pagalvok: dienos šviesoj muša pilnateisį, inteligentišką, gársų žmogų, ir dargi jo paties kambaryje... Ak!

— Aš, Proklai Lvovičiau, mušu ne jį, o kipšą, kuris jame tupi. Išeikite, susimildami, ir nesirūpinkite. Gulėk, šėtone! — šoko Fiodoras ant komiko. — Nejudėk! Ką-ą-ą?

(Bus daugiau)

Pirm uždraudimo New Yorko pajūriečiams streikuoti, prezidentas Eisenhoweris pasidarė savęs pateisinimą, paskyrė šiuos asmenis "ištirti faktus." Už trijų dienų po paskyrimo buvo panaudotas Taft-Hartley įstatymu įsakytas uždraudimas streikuoti. Darbininkai buvo ryžęsi streikuoti už aukštesnę mokestį ir naują kontraktą. Tie trys yra: kunigas Dennis J. Comey, David L. Cole, Dr. Harry J Carman.

CHICAGOS ŽINIOS

Ką veikia ir planuoja eks-mainierių choras

Į choro pamokas, kaip ir visuomet, nariai lankosi skaitlingai. Kodėl pas Eks-Mainierių Choro narius yra tiek noro ir pasišventimo lankyti pamokas, daugelis mano prietelių klausia manęs. Atsakymas labai paprastas. Viena, kad šio choro nariai didžiumoje kilę iš Lietuvos ir iš jaunystės jiems lietuviška daina brangi. Ne vienas jų sako: Dainuosiu, kol numirsiu. Geriau dainuojant baigti gyvenimą, negu verkiant. Čia yra labai daug tiesos. Nors didžiuma jau peržengę pusę amžiaus, bet visi linksmi, spartūs.

Antra, draugiška nuotaika. Beveik nėra pamokų, kad nebūtų kam nors to choro narių sudainuojama "Happy Birthday to You." Šį sykį buvo sudainuota Mrs. Anna Vezel. Po pamokų ji pavaišino choristus gardžiu namie keptu kėksu ir kava.

Nors choras yra didelis, bet vietos yra visiems, nežiūrint kokio įsitikinimo ypata būtų.

Pamokų pertraukos laike pirmininkas V. Kriščiūnas visuomet turi daug ką pasakyti. Šį sykį choras turėjo tris pakvietimus dainuoti ir visus priėmė. Atrodo, kad choras bus užimtas kožną savaitę. Aišku, jei pasitaikys du į vieną vakarą, tai negalės tų prašymų išpildyti.

Ant galo, veikalų perstatymo komisija įteikė choro nariams—vaidyloms naują veikalą mokytis dėl ateinančio parengimo. Vardas: "Paskutinį Kartą." Trijų veiksmų pjesė. Parašytas A. P. Raganskio. Vadinas, choras nevien linksmins mus dainomis, bet taipgi scenos perstatymais.

Choristas

LMK Chore

Kanklių Chore reikalai kas kartas eina geryn. Praeitą antradienį choro bandymuose dalyvavo daug choriečių.

Choro mokytojas Č. Deffneris irgi jautėsi patenkintas mokinių skaičiumi.

Tarp choristų matosi pavyzdingas draugiškumas. O tas yra taip svarbu ir sveika bile kokiai organizacijai.

Iš visų šiuo laiku mokinamų dainų man labiausia patinka "Aras." Rodos, greitu laiku mūsų publika irgi galės ją išgirsti. Manau, kad publika irgi su mano nuomone sutiks, irgi pamylės "Aro" dainą.

Na, choristai, lauksime antradienio. Manau, jeigu choras pradėjo augti, tai ir augs.

O kad taip ir jūs atsilankytumėte į Kanklių Chorą. Juk tik vienas vakaras per savaitę. Nepavargtumėte, o tik išsiblaškytumėte. Patogi svetainė, daug draugų, dainuotumėte ir naudingai laiką praleistumėte.

Rep. E.

Už talką Dailės-Dramos Klubui

Mildos pastate daug kas pataisyta ir pagražinta. Dailės ir Dramos Klubo veikėjai gali tuo pasididžiuoti. Bet darbo dar yra labai daug. Klubiečiams reikia talkos.

Kelis kartus, praeityje, buvo susidarius gera talka ir darbas tuomet buvo produktyvus. Smagu buvo stebėti susirinkusius talkon.

Dabar talkos taip pat reikia.

Atsimenu, kaip Dariaus-Girėno Postas pradėjo savo namų statybą. Eiliniai legionieriai buvo sudarę šaunią talką. Kai "neutraliai" šaipėsi iš jų ir pesimistiškai mekeno, kad "nieko iš to neišeis," susimetę talkon eiliniai legionieriai dirbo iš peties ir širdies.

Taip turi būti ir Mildos rūmuose. Ištaisyti, modernizuoti tuos rūmus negi pajėgs keli žmonės.

Stokite talkon kas tik galite, kas tik pajėgūs.

Duokite žinoti apie tai savo pryšakiniams veikėjams.

Mildos Mylėtojas

KRISLAI

(Tąsa iš pirmo pusl.)

sugražins senuosius poetinius įkvėpimus? Well, where there is life, there is hope.

—:—

Radijo komentatorius Edward R. Murrow praėjusį antradienį visas penkiolika minučių pašventė paminėjimui Stalino.

Stalinas buvęs gudrus "pranašas." Jis savo raporte praėjusiais metais Tarybų Sąjungos Komunistų partijos suvažiavimui patiekęs tikrą pasaulio ateities bražinį.

Stalinas, kaip žinia, nurodė, kad prekyba tarpe Rytų ir Vakarų turės ir atgimti ir toliau plėtotis.

Sako Murrow: Viskas taip dabar ir atsitinka.

Stalinas sakė, kad rietenos tarpe kapitalistinių kraštų ne mažės, bet didės.

Murrow klausia: Ar dabar ne taip yra?

Štai Triestas staiga pavirto parako bačka. Anglija nesusitaiko su Egiptu. Šiaurinio Atlanto paktas nepajėgia stotis kūnu. Francūzai bijosi Vokietijos.

Britanija pasiuntė laivyną numalšinti demokratiją savo kolonijoje Guianoje.

Stalino "pranašystė," sako Murrow, visa tai numatė ir nurodė.

London.—Generolas West, buvęs vyriausias anglų komandierius Korėjoje, pareiškė:

—Jeigu dar nebūtų padaryta taika ir vėl išsiveržtų karas, tai frontas dar labiau suklimptų toje pačioje vietoje, negu pirm dabartinių paliabų. Nes kaip Šiaurinės Korėjos bei Kinijos komunistai, taip ir Jungtinės Tautos, po paliaubų paskelbimui, įsitaisė dar stipresnes tvirtoviškas pozicijas.

Tolstojaus tėviškėje

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

je. Tarybinė Armija, galingais smūgiais triuškindama fašistinę armiją, atmetė ją nuo Maskvos ir nuo Jasnos Polianos.

Vos dviem savaitėm praslinkus po Levo Tolstojaus tėviškės išvadavimo, čia atsikėlė Tarybinės Armijos lietuviškasis junginys, atvyko ir lietuvių tarybinių rašytojų būrelis, kurio dalyviu turėjau laimės būti ir aš.

Giliai įsmigo į širdį Jasnos Polianos gamtovaizdis.

Mes džiaugėmės atvaduota brangia žeme ir ypatingai tuo, kad mes išvysime Levo Tolstojaus gimtinę.

Pro gerai iš "Karo ir taikos" epopėjos pažįstamus vartus mes įžengėme į L. Tolstojaus sodybą drebančia širdimi: o gal nieko neberasime?

Iš pirmo žvilgsnio sodyba atrodė nepasikėlusi. Žymia dalimi jau buvo spėta nutrinti barbarų buvimo pėdsakus. Bet tai buvo tik pirmas įspūdis. Mes matėme gaisro apdegintas lubas ir grindis rašytojo namuose. Priešas apiplėšė ir sujaukė didžiojo rašytojo biblioteką bei kitus kambarius. Svečių kambarys buvo beveik tuščias.

Mes apėjome namus, taku nuėjome prie didžiojo rašytojo paprasto kapo parko gilumoje. Ir čia hitleriniai barbarai paliko savo neapykantos pėdsakas. Į dešinę nuo rūmų stovėjo didelis sodas. Salomėja Nėris atsiskyrė nuo kitų draugų ir nubėgo į sodą.

Bet sodybos prižiūrėtojas tarė:

— Sodas daugiau nežaliuos. Fašistai papiovė visus vaismedžių kamienus.

Salomėjos Nėries akyse ištryško ašaros.

Grįžę į muziejų, mes savo jausmus užrašėme atsilankančiųjų knygoje, išreikšdami meilę genijui, jo židiniui, jo didžio humaniškumo dvasiai.

Mes grįžome pas karius laimingi, kad matėme didžiojo menininko tėviškę. Mes grįžome kupini neapykantos fašistiniam barbaram, išdrįsusiem pasityčioti iš genijaus ir iš pačios rusų tautos.

Nepamirštama visam gyvenimui Jasnaja Poliana, kur gyveno ir kūrė didysis rusų rašytojas L. N. Tolstojus.

J. Šimkus.

Apie Social Security

Klausimas: Apie kiek pensijos galėčiau gauti?

Atsakymas: Tą pilnutinai aprokuoti galėtų tiktai ta raštinė, kuri turi visus jūsų apdraustame darbe išdirbto laiko ir uždarbio rekordus. Rokuojant davinį ima dėmesin daugelį dalykų: ilgį išdirbto laiko, vieno dumą ar nevienodumą uždarbio, to uždarbio sumą pirm 1951 metų ir po 1950 metų.

Dabar pradedančiam gauti pensiją pavieniui mažiausia duodama suma yra $25, aukščiausia $85 per mėnesį.

Tavistock, Anglija. — Sakoma, netyčia bemedžiodamas nusišovė milijonierius kunigaikštis Bedford.

Washington. — Karinių štabų vadai gąsdino Ameriką hydrogeniniu karu iš Sovietų pusės.

Na, o tik pirm keleto dienų gynybos sekretorius Wilsonas abejojo, ar Sovietai jau pasigamino hydrogeninę bombą.

Madrid, Ispanija.—Sprogimas kasykloj užmušė 11 darbininkų.

Laisvės Vajus Gavimui NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Prasidėjo 1-mą Dieną Spalio ir tęsis iki Gruodžio 31 D., 1953

Visus apšvietą ir dienraštį Laisvę branginančius žmones kviečiame į talką gavimui naujų skaitytojų. Prašome stoti į kontestą iš pat pradžios vajaus. Prašome pasidarbuoti taip, kad visi jūsų draugai ir pažįstami prenumeruotų LAISVĘ.

Kontestantams Yra Skiriamos Pinigais Sekamos Dovanos:

1-ma $50, 2-ra $40, 3-čia $35, 4-ta $30, 5-ta $25, 6-ta $20, 7-ta $15, 8-ta $12, 9-ta $10, ir 10-ta $5

Prašome visų Laisvės skaitytojų padėti savo kolonijų vajininkams gauti naujų skaitytojų, padėkite jiems laimėti vieną iš aukščiau nurodytų dovanų. Kalbinkite savo draugus ir pažįstamus užsisakyti Laisvę.

Visų Esančių Laisvės Skaitytojų Prašome Gauti Nors Po Vieną Naują Skaitytoją Laike Vajaus

Kuriems aplinkybės nedaleidžia dalyvauti konteste, tai prašome pasirūpinti gauti nors po vieną naują skaitytoją laike šio vajaus. Kadangi yra daug vajininkų, kurie gauna po kelioliką skaitytojų, tai po vieną, aišku, gali gauti kiekvienas asmuo. Pasirūpinkite tuom taip labai svarbiu reikalu.

Užtikrinkim Laisvės gyvavimą 1954 metams

Visuose lietuvių centruose prašome organizacijų veikėjų ruošti pramogas Laisvės paramai. Su įeigomis už prenumeratas, uždarbiais nuo parengimų ir aukomis turime savo dienraščiui sukelti tinkamą budžetą išsilaikymui 1954 metais.

Laisvės vajus yra reikalas visų apšvietą branginančių žmonių

Tuojau stokime į darbą verbavimui naujų skaitytojų, rinkime aukas ir ruoškime pramogas sukėlimui Laisvei budžeto 1954 metam. Kurie negali prisidėti darbu ir gerai pasilaiko finansiniai, tai jie turėtų stambesnėmis dovanomis paremti Laisvę.

Rašydami vajaus reikalais adresuokite sekamai:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

PETRAS KRAPAS

UŽ TĄ SIENŲ MŪRŲ

Kalėjimo vaizdai. Poema

(Tąsa)

Jie visi trys pamainom prakaitavo,
Kolei gāliausiai pastatė ant savo.
Akmenį jie jau galėtų išimt, —
Dirbo savaičių jie taip bent dešimt...

Dengė viduj jie paveikslais tą vietą,
Vis pagal planą ryžtingą ir kietą,—
Vietą paslėpus laikyt iš vidaus —
Pusė bėdos: negi kas įsigaus.

Bet kaip paslėpt iš lauko tą skylę?
Manot, kad Kentas dabar nusivylė?
Jis ir nutapė paveikslą visai —
Taip, kad akmuo jis atrodo tikrai!

Patį tad akmenį jis ištalpino, —
Dėjo palovėn uolieji vaikinai,—
Akmens paveikslą įtaisė išlauk:
Puikiai atrodė — nors imk ir pagauk...

Virvę ir kablį kieme jie užkišo:
Viskas jau parengta — reikia tik šišo,—
Reikia pritykot tik progos geros,
Kad jie galėtų paspruk už tvoros...

Darbas jau atliktas meniškai, puikiai!
Negtų kada prisitaikę mūs' zuikiai,—
Bet — kad užėjo toks vėjas, lietus,—
Čia ir įlinko jų planas status...

Drobė įtempta įdubo nuo vėjo,—
Sargas kieme tik tada pastebėjo...
Šitiek to darbo nuėjo dykai!...
Va ir užgriuvo nelaimių laikai...

Karceris, bausmė — tai atpildas tokis...
Na, nepasisekė, na ir žinokis...
Tai ir daryk ką, žmogel išmanai,—
Būdavo taip ir seniau ir nūnai.

41

Kartais įvyksta vienok ir stebūklų.
Daug kas žinojo žmogelį čia kuklų,—
Trisdešimt metų, gal būt, ir penkių,
Nosis smaila ir aštrių jis akių.

Buvo kalėjime jis ilgametis,
Laisvės svajonės vistiek nepametęs,—
Didelę kliūtį turėjo jisai:
Koja kairė jam netikus visai.

Buvo medinė nuo kelio ta koja, —
Taip ir vadindavo jį medžiakoju.
Kolis bet buvo iš viso žvalus,
Pildė gerai jam prisikirtus galus.

Raštinėj centro jis darbą turėjo:
Kur jį pasiųsdavo, ten jis ir ėjo,—
Daiktą ar raštą atnešdavo kam,
Rodos, jis tikęs tam darbui ilgam.

Centro jis buvo patikimas vyras,
Rimtas, ramus, sumanus, nepagyras:
Koja medinė — pabėgt negi jam,—
Centro valdyboj jis tiko bet kam.

Centro bokštely, ant mūrų tų sienos,
Sargu sėdėjo senukas toks vienas.
Kolis užkąsti jam nunešdavo ką,
Ką kad įdėdavo centro ranka.

Baltu rūbu apdengta jam pintinė,
Jis klibitavo, atstatęs krūtinę,—
Bet kas sus'tikdavo Kolį kasdien,
Centro valdyba, sargai — jam visvien.

Vis mandagiai jis "valio" tau pasako,
Šyptelia kiek, pasitraukia iš tako,
Nešuli neša, kur reikia, rimtai, —
Kas jį prikibti galėtų už tai?

Bet gerabūdis tasai medžiakojis —
Planą turėjo gerai sugalvojęs,—
Tai inžinierius! Tai reta tokių!
Staiga jis dingo visiems iš akių...

Vieną taip popietį vasaros dieną —
Nusiaubė centrą nebūta naujiena...
Vargiai tikėtum tokia staigmena!
Gyvas stebūklas, žmogau, ir gana!...

Tuoj nuaidėjo žinia sensacinga:
Bėgimas drąsus — medžiakojis dingo!
Staugia sirenos, aliarmas baisus,
Lyg skruzdėlyną, sukėlė visus...

*

Kaipgi tai buvo, kada, kokis būdas?
Pamainą sargas daryti įgudęs —
Įžengė centro bokštelin švelniai:
Taip ir apstulbo!... Kokie čia velniai?

Surištas kėpso asloje senukas,
Plėstrais burna užlipdyta, sumukęs,
Nei jis išrėkt nei kalbėt, o tiktai —
Šniokščia ir pūkščia ir mykia keistai...

Pašaukė tuoj tasai sargą dar kitą,—
Senį atrišo visai sudarkytą,
Nuvedė centran: istor'jo baisi, —
Net išsižioję sukluso visi...

Užkandį nešęs būk jam medžiakojis,
Kaip paprastai jis kąsdien ten vazojas,--
Senis sėdėjęs: mat, ans patarnaus,—
Tuoj iš pintinės padės ką skanaus...

Senis nė žodžio ištart nesuspėjęs,
Kaip ant burnos ans jam plėstrą uždėjęs,
Kojas, rankas tuoj surišęs tvirtai:
Na ir sudieu... kam aslon nuvirtai...

Virvę ir kablį pintinėje Kolis
Tuoj pasigriebęs ir laukan išpuolęs...
Dingęs senukui tuojau iš akių,—
Tai ir kentėk tu baisybių tokių...

Tiek tegirdėjęs ir matęs senukas.
Kaip medžiakojis per sieną pasprukęs,
Jis negalėjo žinoti tikrai:
Gal jam padėjo kokie ten tigrai...

Keturias valandas senis gulėjo,
Kol pamaininis jį sargas užėjo:
Bus toli dingęs laimingas bėglys,—
Kas ten dabar ant jo pėdų užklys?...

Žinoma, ieškojo bėglio gan uoliai,
Betgi sugauti neįstengė Kolio...
Dingo jisai, kaip akmuo vandeny...
Didvyris Kolis — sakytų seni.

Didį kurjozą bet koks pabėgimas
Sukelia,— tuoj diskusuoti ten imas,
Aiškina, kalba savaip kaliniai,
Kaip tai įvyko, kada, ar seniai...

*

Namas numirėlių stūkso sau skyrium,—
Retas kuris kalinys yr' patyręs,
Kaip viduj namas atrodo tasai,—
Landžiot neleidžia ten,—pranti patsai.

Dešimčiai mirt nusmerktųjų yr' vietos.
Sako, taisyklės tenai gana kietos:
Vis po raktu, ar diena ar naktis,—
Niekas ten saulės šviesos nematys.

Karceris ten kiekvienam nuolatinis,—
Laukan išeit — onei žingsnio, vadinas,--
Savo narve užrakinti griežtai,—
Oras, šviesa — tai tiktai iš aukštai.

Gyvi numirėliai — ką ten jie veikia?
Valgyt paduoda tik sargas, kai veikia,
Knygą, žurnalą gali tu skaityt —
Savo narve tik, narve tik, katyt.

Naktį ar dieną — skirtumo nedaro:
Gali kalbėt, kiek tik turi kas garo...
Na tai ir kalba ir kalba užtai,
Kalba įkaitusiai, kalba karštai...

Prie pat ligoninės namas tas stovi,—
Dažnas ligonis suklust nesidrovi,
Kai atdari esti platūs langai,—
Kalbos tos skamba ir skamba ilgai.

Dieną tai triukšmas gatvinis nustelbia
Tą nuolatinę, nenuoalsią kalbą,
Bet kad ji tarška, tai tarška nakčia!...
Sveikas gali paklausyt paslapčia.

Laukia baisioji kėdė elektrinė,—
Apmaudo, skundo pilna jų krūtinė:
Kepti gyvam... pamatyti baisu...
O gal ir tektų jos kam išsisukt?

Taip, gubernatorius kartais patvarko:
Nuosprendį teismo lemtingą ir smarkų
Perkeičia taip — ko norėt' ten visi:
Kaliniu būti, kol gyvas esi.

Kepti gyvam toj kėdėj elektrinėj...
Laukti, kada ta dienelė lemtinė—
Siulą gyvenimo tavo nutrauks,—
Reikia tam proto ryžtingo, vikraus...

Naturalu, kad miriop nusmerktieji
Visą energiją savo išlieja —
Ta desperatiškai karšta kalba,
Kiek tik kam neša įbingus galva...

*

Ryšium su tuo nameliu negyvuoju—
Epizodėlis čia tokis gyvuoja:
Vis apsukrumas nelaisvo žmogaus,—
Noras, kada jis tą laisvę atgaus.

Prireikė lopyti namui tam stogą, —
Du kaliniai paskirti tam patogiai.
Kopėčiom užkopė jiedu tuojau,
Viską ištyrė, kad būtų geriau.

Dirbo ten jiedu iš lengvo, iš tyko,
Taip kaip geriau jiem ir taip kaip patiko,—
Ir apžiūrėjo gerai, tarpe to,
Kaip atsidurti ten — pusėn kiton...

Stogdengis vienas iš jų — ilgametis—
Ilgesio laisvės nebuvo pametęs:
Dinkt jam galvon palaiminga mintis,
Ar negalėtų pabėgt dabar jis.

(Bus daugiau)

BINGHAMTON, N. Y.

LDS 6 kuopos susirinkimas įvyko spalio 5 dieną. Narių atsilankė vidutin. Galėjo būti ir daugiau. Nežinia, ką kiti nariai darė, kad nelanko susirinkimų per 2—3 mėnesius, ypač kurios ir kurie jaučiasi esą "dideliais veikėjais-veikėjomis." Na, ir pamąstykite, kas atsitiktų, jeigu ir mes tą patį padarytumėme?

Nors per vasarą buvo mažai kas veikiama, bet dabar, orui atvėsus, nutarta surengti parengimą—vakarienę. Išrinkta komisija, kurion įeina N. Strolienė, A. Maldaikienė, L. Mainionienė, A. Mainionis ir J. K. Navalinskienė. Parengimas įvyks lapkričio 14 d., Lietuvių Svetainėje, 315 Clinton St., Binghamton. Pradžia 6 vai. vakare. Tikieto kaina nebrangi, tik $1. Įžanga nemokama. Kurie nevalgys vakarienės, galės taipgi pasilinksminti. Bus prigaminta gardžių valgių ir saldžių gėrimų. Bus ir muzika. Kurie mylite sokti, galėsite pasišokti.

Kviečiame kaip šio miesto, taip ir apylinkės publiką dalyvauti. Kviečiame scrantoniečius, wilkesbariečius, plymontiečius ir forestcitiečius. Visi sykiu praleisime laiką linksmai.

Rengėjai rengiasi priimti maloniai atsilankiusius. Širdingai lauksime svečių-viešnių.

Ligi pasimatymo.

LDS sekr. J. K.Navalinskienė

Svečiai atsilankė pas mus spalio 3 dieną

Aplankė mus Mrs. Martha Kaminskienė ir sūnus Bruno, kuris tarnauja Dėdės Šamo aviacijoje ir turi leitenanto laipsnį. Jis baigė mokyklą ant radar mechanizmo Texas valstijoje ir gavo vakacijų 3 savaites. Pertai atvažiavo pas tėvus į Mirton miestelio apylinkę, kur Stanley ir Martha Kaminskai turi gražų ūkį—farmą. Jų jaunasis sūnus Anrius gyvena su jais. Visi trys su mašinų pagalba apdirba farmą.

Leitenantas Bruno Kaminskas ir motina atvažiavo pas mus gražiu nauju karu. Džiaugu buvo juos matyti, ba nebuvome matę per porą metų.

—:—

Ligoniai mūsų mieste

V. Čekanauskas susirgo smarkiai inkstų liga. Juose gydytojai surado X-ray spinduliais akmenų. Jis randasi Wilson Memorial ligoninėje, Johnson City, N. Y.

Toje pačioje ligoninėje yra ir Mrs. Radinienė ir Mr. ir Mrs. B. E. Černai.

John Strolis yra sugrįžęs iš ligoninės į savo namus. N. Simonaitienė irgi serga. Pastarieji du ligoniai yra LDS 6 kuopos nariai ir yra užsimaldavę.

Veliju greito pasveikimo visiems ligoniams.

Josephine

Detroit, Mich.

Svarbūs uždaviniai

Detroito Lietuvių Komitetui Gynimui Sveturgimių, taip ir abelnai detroitiečiams mylintiems laisvę, stojantiems už žmogaus teises, reikia ruoštis prie šių svarbių darbų:

1) Veikti už pravedimą Lehman-Celler biliaus, kuris pavaduotų dabart. McCarran-Walter įstatymą, nuožmiai liečiantį visus sveturgimius.

Pirmiausia reikia siųsti Senato Judiciary Komiteto pirmininkui, sen. William Langer ragināimą, kad tas bilius būtų apklausinėtas, kad jis gautų "public hearing."

Visos organizacijos privalo tai daryti.

2) Suruošti lietuvių mitingą ruošiantis prie nacionalės konferencijos, kuri įvyks Chicagoje gruodžio 12 ir 13 dienomis. Iš New Yorko bus lietuvių delegatų. Vienas ar du jų bus kalbėtojai. Mums gera proga gauti sveti kalbėtoją, kaip pereitais metais turėjome.

3) Trečion nacionalėn konferencijon apsigynimo reikalams ir McCarran-Walter įstatymo atšaukimui turime pasiųsti bent kelis delegatus. Kaip anais metais padarėme Kaip jau sakiau, konferencija bus Chicagoje, gruodžio mėn.

4) Nacionalis Lietuvių Komitetas nori sukelti bent $1,500 pirma tos konferencijos. Mūsų pareiga prisidėti prie tos sumos sukėlimo.

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—MALE

HORSE MAN. Experienced only; riding, grooming, general stable work for Riding Academy. Apply **617 Rector St., Roxborough.**
(205-211)

Baltimore, Md.

HELP WANTED MALE

OYSTER SHUCKER
MILLER BROS.
The Place to Eat
Nationally Famous.
119 W. Fayette St.
(205-207)

Šiemet mūsų komitetas Detroite, rodos, sukėlė apie $900. Mes galime ir daugiau sukelti iki gruodžio mėnesio.

Lietuvių Komitetas turėtų apsvarstyti tai ir pravesti gyveniman. Esu tikras, jis tai padarys prie pirmos progos.

Mes turime Detroite du lietuvių deportavimui: P. Yakštienę ir John Kraus. Michigan komitetas, taipgi ir lietuvių komitetas juos gina.

Nacionalis Lietuvių Komitetas, Chicagoje, rūpinasi visais, kurie norima deportuoti, ar kurie norima nupilietinti. Jam reikalinga parama. Mūsų visų pareiga tą paramą tenkti.

Vil. Koresp.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Pabėgėliui.— Jūsų šypsenos truputį užgaunančios. Nesunaudosime. Vis tiek ačiū už rašinėjimą.

Padėkite savo vajininkams gauti Laisvei naujų skaitytojų. Laisvės kaina $8.00 metams.

Katrinos Petrikienės Pagarbai

BANKETAS

Rengia Laisvės Bendrovės Direktorių Taryba su pagalba
Moterų Apšvietos Klubo

Įvyks Sekmadienį

Spalio-October 25 dieną

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 ATLANTIC AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Tai bus pagerbimas Katrinos Petrikienės sukaktim 60 metų jos amžiaus ir daugelio metų visuomeninės veiklos. Dalyvaukime visi toje gražioje sueigoje ir pagerbkime savo žymiąją visuomenininkę.

TAIPGI BUS GRAŽI DAINŲ PROGRAMA

B. ŠALINAITĖ-SUKACKIENĖ
Ji ruošia programą iš savo mokinių. Dainuos grupė "Melodija".

KATRINA PETRIKIENĖ
kurios pagarbai yra rengiamas šis gražus pokilis.

SUZANA KAZOKYTĖ
mezzo-sopranas, dainuos solus. Ji taipgi dalyvaus grupėje "Melodija".

Banketas prasidės 1 val. dieną, bus didžiojoje Auditorijoje

Pietų kaina $3.00 asmeniui. Prašome iš anksto įsigyti banketo bilietus ir maloněkite atsilankyti paskirtu laiku.

RENGĖJAI

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Jaunukai negauna jiem būtinos pagalbos

New Yorke yra 7,000 vaikų, kurie vienu ar kitu būdu jau yra turėję susidūrimų su policija ir teismais. Jie visi yra reikalingi specialaus dėmesio ir pagalbos, kad galima būtų juos išgelbėti nuo pražuvimo visuomenei.

Piliečių Komitetas šiomis dienomis paskelbtame raporte sako, kad tiktai mažuma tų vaikų tegauna reikiamos pagalbos dėl nebuvimo tam tikslui pinigų nei pakankamai tinkamo personalo.

Miestui gali stokuoti vandens šią žiemą

Jeigu užeitų staigus sausas šaltis, be gausaus lietaus pirm to, New Yorko miestui galėtų stokuoti vandens. Rezervuaruose dabar esama tiktai 56.2 procentai galimos talpos. Pernai tuo pat laiku buvo 79.2 procentai.

Rendauninkai klausė kandidatų programos namams ir rendoms

Brooklyno rendauninkų organizacija kreipėsi į visus majorinius kandidatus, kad jie pasisakytų, ką jie veiks gyvenamų namų namų ir rendų klausimu, jei bus išrinkti.

Rendauninkų ir vartotojų organizacijos vadai sako, kad jie pamatiniai sutinka su grand džiūre, kuri tyrinėje namų padėtį ir pateikė raportą. Džiūrės raportas rodė, kad namų reikalas mieste yra nepaprastas, padėtis bloga ir kad už tą padėtį daugiausia yra atsakingos šio miesto ir valstijos valdžios.

Kandidatams pasiųsti paklausimai raštu ir prašė paskirti datą asmeniškam delegacijos pasimatymui su kandidatais.

Kariškis norėjo nusižudyti

Matthew Florio, išbuvęs militariškoje tarnyboje 6 mėnesius ir turėjęs spalio 14-tą išvykti į užrubežį, nusprendęs geriau nusižudyti. Vieton grįžti į Camp Kilmer, jis nuvyko į Empire State pastatą. Tačiau pirm to jis paskambino žmonai Doris į Union City su ja atsisveikinti. Žmona šaukė policiją jį gelbėti. Jį suėmė graudžiai verkianti, pasiruošusi šokti nuo 86-to aukšto.

Jo žmona esanti neščia. Turėjimas ją palikti tokioje padėtyje ir trankytis po svietą nežinomiems tikslams jį erzino, sargdino.

New Yorke tebesitęsia byla už basebolės žaismės tikietus. Tūla agentūra kaltinama, kad už 6 tikietus, kurių kaina buvo $42, agentūra paėmė $170.

Majoro kalbą vadino tyru makartizmu

People's Rights Party kandidatas į New Yorko distrikto prokurorą George Blake Charney kritikavo majoro Impellitterio kalbą, pasakytą spalio 13-tą. Čarnis, greta kitko, sakė:

"Majoro Impellitterio antradienio vakarą pasakyta kalba apie komunizmą yra paskutiniu prisidengimu politiniai nusibankrutavusio. Jau aišku, kad raudonųjų kandžiojimas tapo paskutine slėpyne rakaliams ir raketieriams.

"Negalėdamas pasiteisinti už pakėlimą fero iki 15 centų, negalėdamas paslėpti savo nekovojimą prieš pakėlimą rendų 15 procentų, savo teiktą paramą įvedimui 3 procentų taksų ant pirkinių (sales tax), Impellitteris dabar nori nukreipti balsuotojo mintį nuo tikrųjų šios dienos reikalų.

"Tai yra makartizmo strategija. Impellitterio kalba buvo tyras makartizmas. Jisai neapgaus New Yorko liaudies, jis neapgaus darbininkų judėjimo, kuris atmetė Impellitterį. Jis neapgavo demokratų balsuotojų, kurių 350,000 jį atmetė savo partinėje nominacijoje (primary)..." Čarnis užtikrino, kad ir rinkimuose piliečiai Impellitterį atmes.

Čarnis yra vienas iš 13-kos newyorkiečių komunistų, kurių byla laukia apeliacijos kaip persekiojamų einant Smith (minties kontrolės) aktu. Jisai yra užsipelnęs specialės pagarbos praėjusiojo karo veteranas ir pilnateisis advokatas New Yorke, tad yra visais atvejais tinkamas į prokurorą. Tačiau jis savo kabose kalba ne apie save, bet apie svarbą šiuose rinkimuose atmesti Impellitterį su Riegelmanu, kaip aršiausios reakcijos ir stambiausiojo biznio atstovus.

Meilė nežiūri amžiaus

Brooklynietis Joseph Bachner, 33 metų, dar ir biznierius, taip įsimylėjęs Mrs. Estelle Cohen, 39 metų, jog moteris kreipėsi į teismą, kad įsakytų Bachneriui paskui jį nesekioti. Kaip paliūdymą, kad tikrai nori ją vesti, Bachneris rodė čekius, kurie buvę šiųsti jai su dviemis vaikais pragyventi. Bet tas teisėjo nesušvelnino, jis įsakė ieškotis kitos.

Rendauninkai sukilo prieš evikciją

Kelios dešimtys rendauninkų ir kitų kaimynijos organizacijų atstovų susirinko į Miestui Planuoti Komisijos posėdį praėjusį trečiadienį. Jie reikalavo atmesti planą, kuriuomi Washington Square Southeast srities gyventojai būtų prašalinti iš esamųjų namų, kad ten milijonieriai pasistatytų milžinus apartmentnamius.

Devyni po 14 aukštų apartmentnamiai, kuriuose talpintųsi 2,184 šeimos, tikrai būtų šaunūs. Tą pripažįsta visi. Tačiau veik niekas iš dabar ten gyvenančiųjų negalėtų į tuos apartmentus įeiti, nes jie abūtų išrenduojami po $48 už vieną kambarį per mėnesį.

Vandalai sužaloję žaismavietę

Vandalai, kuriais įtariami jauni vaikėzai, padarę apie $1,000 žalos Dry Harbor žaismavietei, esančiai prie Myrtle Ave. ir 80th St., Brooklyne. Jie išdaužę langus, duris, rakandus, aptaškę, apmozoję grindis, sienas su rašalu ir klijais. Visokių paikų darbelių pridirbę.

PETRIKIENEI BANKIETO Komisijos ir gaspadinių atydai

Šį pirmadienį, spalio 19-tą įvyks komisijos ir gaspadinių pasitarimas bankieto reikalu. Malonėkite atsilankyti 7:30 val. vakare į Kultūrinio Centro restaurantą.

REIKALAVIMAI

Reikalingas darbininkas-porteris. Prižiūrėti namą ir pečių. Darbas nuolatinis. Privatiškas kambarys su apšildymu ir lova. Darbas nesunkus. Ateikite asmeniškai arba susisiekite laiškais. Lietuvių Namo Korporacija—Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y. Tel. VIrginia 9-4678.

(203-205)

MISCELLANEOUS

MISS LUISE

Laisniuota Masažuotoja
(442, 198)

Stiprinantis Švediškas Medikalis Masažas. Pušų maudynė ir lempos spindulių gydymas jūsų sveikatai. **Atdara 11 A. M. iki 5 P. M. Uždara sekmadieniais.**

GR. 5-2229

11-ta Savaitė! CAPITOL, Broadway at 51st St.

NEW YORK
HELP WANTED MALE

SHIPPING CLERK

Dėl lengvo pakavimo ir išsiuntimo. Nuolatinis darbas. 5 dienų savaitė. Gera proga sugabiam vaikinui. Kreipkitės:

TRU-VIEW OPTICAL CO.
202 E. 19th St., (8th Floor)
New York City

(203-209)

LINOTYPE OPERATORS (2)

Patyrę prie Laikraščių

Reikalingas žinojimas anglų kalbos.

Unijinė spaustuvė, naktim.

Tel. OR. 4-0933

(203-206)

CABINETMAKER

Reikalingas patyrimas dėl CHURCH WOOD WORK
$2.20 į valandą — 1½ laiko viršlaikiui.

STEFAN NEMETH
967 Grand St., Brooklyn
Tel. EV. 8-1256

(204-210)

REIKALINGAS VYRAS

Išmokėsime dirbti ant Hydraulic Preso. Patyrimas nereikalingas. Virš 40 m. nesikreipkite.

Telefonuokite tarpe 8—9 P. M.
LA. 7-2356

(204-207)

CAMERA—REPAIR

VYRAI

Vien tik Patyrę
Pilnam ar daliai laiko

SIMS CAMERA
407 East 96th St., Brooklyn

(205-207)

TEXTILE DESIGNER

Patyrę designers ant printed cottons, pageidaujama tų, kurie dirbę nepriklausomai studio ar cotton arba rayon converter. Nuolatinis darbas, gera alga.

M. LOWENSTEIN & SONS STUDIO
5th fl., 43 Leonard St., N. Y. C.

(205-211)

HELP WANTED FEMALE

TEXTILE DESIGNER

Patyrusios designers ant printed cottons, pageidaujama tų, kurios dirbę nepriklausomai studio ar cotton arba rayon converter. Nuolatinis darbas, gara alga.

Kreipkitės su Portfeliu.

M. LOWENSTEIN & SONS STUDIO
5th fl., 43 Leonard St., N. Y. C.

(205-211)

MERROW OPERATORĖS — PATYRUSIOS

Nuolatinis darbas. Gera mokestis. Linksmos darbo sąlygos.

Kreipkitės:
RINGEL & SON KNITTING MILL
475 Onderdonk Ave., Brooklyn

(205-207)

NEW YORK
HELP WANTED-MALE

SIUVĖJAI

Koutų Siuvėjai

Primieravimo Darbai
Dailus darbas. Puikiausios sąlygos
VAN SICKLE DURANT
681 5th Ave., N. Y. C.

(205-207)

REAL ESTATE

E. ELMHURST — $11,500

Vienos šeimos, mūrinis, 6 rūmų. Knotty pine sklepas, prisideda išeinamoji, 2 karam garadžius, ištaisytas padėliam attic. 3 miegamieji, aliejum šildomas.

23-24 99th St., E. Elmhurst
Tel. HA. 9-5365

(205-206)

RICHMOND HILL — $10,500

Naujai pertaisytas legališkai 2 šeimom, 3 rūmai tušti, garu šildomas, privatinė driveway, sandėliui attic, arti mokyklų, bažnyčių ir krautuvių. Naudingiausias pirkinys!!

Long Branch 6-4744-R — ar
Box 661, Island Park, L. I.

(204-206)

FLATBUSH—BROOKLYN AVE.

Atskiras mūrinis 2 šeimom namas, 6 rūmų moderninis apart. tuščias. Ištaisytas sklepas su ekstra išeinamąja. Aliejus, 2 karam garadžius. Daug kitų priedų. Arti mokyklų, krautuvių ir transportacijos. Tirštai apgyventa. $19,000 (vientik pirkėjai kreipkitės) Šaukite savininką pamatymui kad įvertinti.

BU. 2-4606

(204-208)

BUSINESS OPPORTUNITIES

GAS STATION

35,000 galionų — pilnai įrengtas. 21 metams lysas. Neša puikiausias jeigas. Gera bruzdi sekcija. Tikra bizniui proga už pricinamą kainą. Reikalinga $15,000. Saukite savininką:

DI. 2-9524 ar HY. 5-3336

(204-210)

PARSIDUODA DELICATESSEN

Pilnai įrengtas. Pardavinėja mėsą, salads ir alų. $1,000 savaitinių įeigų. Gera bizniui sekcija. Tikra biznio proga už labai pricinamą kainą. Šaukitė savininką:

JA. 9-3255 ar JA. 9-3018

(204-206)

PARSIDUODA GAS STATION — L. I. C.

25,000 galionų, 16 metų lysas. Repair shop, auto laundry, body & fender shop. 2 lifts, wheel aligning rūmas, 10 karų garadžius. Neša geras įeigas. Puikiausia biznio vieta. Parduoda su nuostoliu už $18,000 arba už $12,000 pinigais. Pardavimo priežastis liga. Šaukite savininką:

RA. 8-9713, klauskite Steve

(204-210)

PARSIDUODA LUNCHEONETTE

Pilnai įrengtas. Neša geras įeigas, žema randa-lysas. Geras biznis tirštai apgyventoje vietoje — arti dirbtuvių. Parduodamas su nuostoliu iš priežasties ligos. Šaukite ar matykite savininką.

234 McKibben St., Brooklyn
Tel. HY. 7-9864, pirm 6 P. M.
Ar EV. 6-4334, po 6 P. M.

(202-208)

GAS STATION

Pasirandavoja naujas Service Station. Didelės kompanijos. Neša dideles įeigas. Geroje, bruzdžioje vietoje. Perleidžiama doleris už dolerį. Pilnai įrengtas. Šaukite savininką:

LAurelton 5-9883

(203-209)

Norintieji pirkti biznį, namą ar ūkį, pajieškokite progų per Laisvę. Tikrai gausite daug pasiūlymų.

NEW YORK
HELP WANTED—FEMALE

CROCHET BEADERS Ir RHINESTONE GIRLS

Ant suknelių. Nuolat. Gera mokestis. Kreipkitės **Miss Laura:**
E. M. EMBROIDERY
101 W. 37th St. N. Y. C.
Tel. OX. 5-1965
(pent house)

(203-209)

FINGERWAVER

Viską mokanti operatorė. Nuolat, 5 dienos. Gera alga. Linksmos darbo sąlygos. Kreipkitės:

ADELE HAIRDRESSER
99 Henry Street
(prieš Hotel St. George)
Brooklyn. Tel. MA. 4-7711

(204-205)

FINGERWAVER-MANICURIST

Gražios išvaizdos. Patyrusi, pilnai mokanti. Nuolat ar savaitgaliais. Gera mokestis. Linksmos darbo sąlygos. **Taipgi Reikalinga Manicurist.** Kreipkitės:

JOSEPH'S HAIRDRESSERS
1832 Schenectady Ave., (arti Ave. J)
Brooklyn.
Tel. ES. 7-9836

(204-210)

BONNAZ OPERATORĖS

Patyrusios ar pradinės. Gera mokestis, puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:

A. & F. NOVELTY CO.
2855 W. 16th St., Brooklyn
Tel. CO. 6-4576

(205-211)

REIKALINGOS BAKERY SALESGIRLS

Patyrusios. Nuolat, gera mokestis. Kreipkitės po 2 P. M.

WEBER'S BAKE SHOP
52 West Fordham Rd., Bronx

(205-207)

CROCHET BEADERS

Patyrusios prie geresnio darbo. Aukščiausios kainos. Kreipkitės:

LOUISE ART
143 W. 41st St., N. Y. C.
ar
1321 Harrod Ave., Bronx

(205-211)

DIETITIAN PATYRUSI — DIET VIRTUVĖJE

Reikalingas Mokslo Laipsnis. Kreipkitės Personnel 9—12

FLOWER FIFTH AVE. HOSPITAL
1 E. 105th St., N. Y. C.

(205-211)

DRESSMAKERS

Pripratusios prie gerų suknelių. Nuolatinis darbos. Gera mokestis. Linksmos darbo sąlygos. Kreipkitės:

MARIA SANDI STUDIOS
24 E. 55th St., N. Y. C.

(205-211)

JAUNA MOTERIŠKĖ

Dirbti ant kojinės preso ir kaipo rinkėja prie stalo. Nuotaiki atmosfera. Priimsime ir pradinės. Arti visų Subvių.

MR. MICOL
CA. 6-3376

(205-207)

MALE and FEMALE

SUPERINTENDENT'S PAGELBININKAS

Pageidaujama pavienio ar poros Nuolatinis darbas su gera alga ir gyvenimo vieta.

Šaukit dėl pasitarimo ištisą savaitę.

RE. 9-4262

(204-205)

SUPERINTENDENTAS

Pora dėl 19 apartmentų
425 W. 45th Street, N. Y. C.

Vien tik nuolatiniai darbininkai, suaugę. Šiltas vanduo, nėra garo šilumos. Vyras gali dirbti kitur. 3 rūmų apart., gera alga, gasas, elektra. Saukite darbo dienom ir sekmadieniais.

Tel. CO. 5-4452

(203-205)

MANICURIST

Nuolat — gera mokestis. Linksmos darbo sąlygos.

HAIRSTYLIST

Geras Vyras operatorius. Nuolat — gera mokestis. Kreipkitės:

MAY'S BEAUTY SALON
258 St. & Union Turnpike
Glenoaks. Tel. FI. 7-5860.

(202-206)

REIKALINGI NAMŲ RUOŠOS DARBININKKAI

Puikiausios Vietos Atviros. Dėl

Virėjų-Kambarių Tvarkytojų
Stalų Aptarnautojų-Abelnai
Namų Ruošos Darbininkų
Slaugių—Governankų

PUIKŪS DARBAI RANDASI DEL
Butler—Daržininkų
Chauffeurs—Abelnai Vyrams Namuose

POROS
Labai Reikalingos Visokiam Darbui Namuose

Mes Aptarnaujame Puikiausius Klijentus
Kreipkitės Ištisą Savaitę
UNITED EMPLOYMENT AGENCY
7 East 59th St., N. Y. C.

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6283

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Gerai Patyręs Barberis

VIrginia 9-6125
PETER GUSTAITIS, JR., M. D.
MODERNINĖS MAŠINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI
2—3; 6—8 P. M.
By Appointment
Except Thurs. & Holidays
87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Užlaiko puikų
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

Laisvės Koncertas

Jau daugelis žinome, kad LAISVĖS koncertas įvyks sekmadienį, Lapkričio (November) 8 dieną, 3:30 val. popiet. Bus Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Koncertui įžanga $1.50 asmeniui, vien tik šokiams įžanga 75c asmeniui.

Laikas žinoti ir pasidžiaugti, kas dalyvauja programoje:

Aido Choras iš Worcester, Mass.

vadovaujamas *JONO DIRVELIO,* duos žymią dalį šio koncerto programos, kuri susidės iš solų, duetų ir viso choro. Jų solistai *Ona Dirvelienė* ir *Jonas Sabaliauskas.* Apie juos plačiau matysime vėlesnėse dienraščio laidose.

Kitas puikus numeris bus mūsų artimieji meno pilioriai —

Brooklyno Aido Choras ir Newarko Sietyno Choras

Jie abu bendrai dainuos, vadovaujant Mildred Stensler

ŽYMIEJI SOLISTAI IR KITOS NAUJIENYBĖS PROGRAMOJE:

LEONAS YONIKAS, baritonas, puikiai pasižymėjęs dainininkas, ir
SUZANA KAZOKYTĖ, mezzo-sopranas taipgi gražios karjeros dainininkė.
B. ŠALINAITĖS vadovaujama grupė "Melodija" labai intensyviai lavinasi gražiam pasirodymui šiame koncerte.

Naujas dalykas tai Ispanų šokikų grupė dalyvaus programoje. Jie yra gerai atsižymėję amerikoniškoje scenoje, aišku, kad patiks ir lietuviams.

Po koncerto šokiai. George Kazakevičiaus orkestra

Prašome iš anksto rengtis ir būti šiame koncerte, išgirsti ir pamatyti labai gražią programą.